MAITREYA
INSTITUUT

Maitreya magazine

Tibetaans
Boeddhistisch
tijdschrift
jaargang 22 - 2000
nummer 3
ƒ. 10,-

Het Maitreya Project
De Lam Rim-traditie
Afbeeldingen van de overleveringslijnen

FPMT GIGA-project in India

In dit Maitreya Magazine besteden wij ruim aandacht aan het Maitreya Project dat enige jaren geleden van start ging in Bodhgaya, de plaats in India waar de historische Boeddha Shakyamoenie ruim 2550 jaar geleden de verlichting bereikte. Sinds de eerste organisatorische stappen hebben er meerdere Nederlanders aan meegewerkt. Kennelijk heeft de toekomstige boeddha - Boeddha Maitreya - een bijzondere band met Nederland. Hoewel de uitvoering van een dergelijk grootschalig project in een van de armste deelstaten van India in eerste instantie een hoop twijfels en vragen oproept, kan het gemakkelijk worden gezien als een ontwikkelingsproject van de gehele regio. Naast de langdurige spirituele effecten die de bouw van een dergelijk groot beeld 1000 jaar lang zal hebben, zal in het gehele gebied een infrastructuur ontstaan compleet met restaurants, hotels, vliegveld, wegen en dergelijke, waardoor de arme omwonenden generaties lang een manier zullen vinden om in hun levensonderhoud te voorzien.
Wij laten drie Nederlanders en een Engelsman aan het woord, die nauw bij de uitvoering van het Maitreya Project betrokken zijn.

Verder bieden wij een deel van een lezing door onze vaste leraar, de eerwaarde Geshe Sonam Gyaltsen over de Lam Rim-traditie, een lezing door de thangka-schilder Andy Weber en de vaste rubrieken zoals Tibetnieuws, de 'homepage' van MI Emst, het overzicht van de gebedsdiensten, de lezingen in het land en het volledige programma overzicht.
Van Maitreya Amsterdam ontvingen wij deze keer een foto-collage waaruit een aantal van de activiteiten in Amsterdam zichtbaar worden.

Ik wens u namens de redactie veel leesgenot en alvast een fijne, onbezorgde verwenvakantie toe.

Uw eindredacteur
Hans van den Bogaert

Inhoud

Het Maitreya project 1

De Lam Rim-traditie *door Geshe Sonam Gyaltsen* 12

Afbeeldingen van de overleveringslijnen *door Nico Knol* 20

Tibetnieuws *door Paula de Wijs* 24

'homepage' *door Herman en Nico* 26

Ode aan de vrijwilligers *door Nico Knol* 27

Overzicht kalender 28

In memoriam *door Koosje van der Kolk* 29

Programma eerste helft 2000 31

Lezingen in het land 35

Cursusinfo 36

Het Maitreya project

Koosje van der Kolk

Roger Kunzang

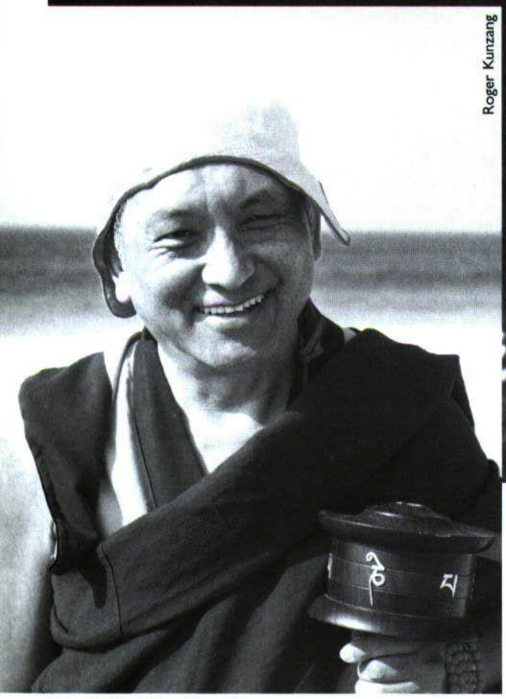

Lama Thubten Zopa Rinpochee

De oude tempel te Bodhgaya, India.

De FPMT werkt aan de bouw van een gigantisch groot beeld van de toekomstige boeddha Maitreya in Bodhgaya, niet ver van de plaats waar de historische Boeddha Shakyamoenie de verlichting bereikte. Het project is de vervulling van een van de wensen van wijlen Lama Thubten Yeshe, oprichter van de FPMT. Lama Yeshe wilde een beeld zo groot dat het in de voet tempelruimtes en dergelijke zou kunnen huizen, talloze mensen zou kunnen inspireren en de plaatselijke bevolking een stukje infrastructuur zou verschaffen, dat hun leven kwalitatief zou helpen verbeteren. Nu steeds meer Nederlanders bij het project betrokken raken, leek ons de tijd gekomen wat extra aandacht aan dit giga-project te schenken.

Als trouwe lezer van het Maitreya Magazine hebt u vast weleens iets gelezen over het Maitreya Project (MP) in Bodhgaya, India. We hebben daartoe drie Nederlanders die topfuncties bij het MP hebben aan het woord gelaten: Sander Tideman (financieel directeur), Ruud Harderwijk (metallurgisch ingenieur) en de monnik Marcel Bertels (hoofd MP India). Gelukkig was Sander in het land; Ruud heeft via email uit een ver land onze belangrijkste vraag beantwoord maar Marcel bleek een lange retraite in de VS te leiden. Omdat wij hem niet mochten storen, hebben wij een interview met hem uit het tijdschrift Mandala voor u vertaald. In april jl. heeft Peter Kedge, het internationale hoofd van het MP, een uitstekende lezing voor de CPMT (vergadering van directeurs van FPMT centra uit de hele wereld) gehouden. Hij ging in op zijn eigen denkprocessen over dit bijzondere project en de vele vragen die altijd gesteld worden over het MP; wellicht komen deze overeen met de uwe. Voor meer informatie en vragen over het MP kunt u terecht bij internet pagina: www.maitreya-statue.org

Sander Tideman over het Maitreya Project

- Wat is het Maitreya Project?

Het is een geïntegreerd ontwikkelingsproject rondom een heel groot bronzen beeld van Maitreya Boeddha (de boeddha van de toekomst).

Het wordt 150 meter hoog en is ontworpen om tenminste 1000 jaar te blijven staan, met het doel een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan de lokale bevolking van India en de wereld in het algemeen, zowel op geestelijk als materieel gebied. Behalve het beeld, dat overigens van binnen heel mooi als tempel wordt uitgerust, omvat het project een ziekenhuis,
een school, een park en toeristische faciliteiten. Het zal het hoogste beeld ter wereld worden en het hoogste gebouw in India.
Het beeld komt in Bodhgaya, de plek waar de Boeddha de verlichting bereikte, een 'heilige' plek die door alle boeddhisten als het ultieme pelgrimsoord wordt beschouwd. Het ligt in de provincie Bihar, in Noord-India, net ten zuiden van Nepal en is de historische bakermat van het boeddhisme.

- Hoe ben je bij het project gekomen?
Ik ben in de zomer van 1999 bij het project gekomen. Eerst vroeg Peter Kedge (de CEO) mij als adviseur op financieel en juridisch gebied, maar kort daarna werd ik - op aanraden van Lama Zopa Rinpochee - gevraagd om in het bestuur van het project te komen als financieel directeur. Ik kende Peter al een jaar of 12 sinds de tijd dat we allebei in Hong Kong woonden en Lama Zopa is mijn voornaamste leraar.
Het verzoek kwam net in de fase dat ik mij los wilde maken van mijn vaste werkgever, een bank, en mij als zelfstandig adviseur voor projecten in ontwikkelingslanden wilde vestigen. Ik wilde graag mijn ervaring als jurist, bankier en manager in dienst stellen van duurzame ontwikkelingsprojecten in landen in Azië, waar ik lang gewoond heb, vooral China, India en Tibet. Dus heb ik het verzoek graag geaccepteerd.
Ik prijs mij gelukkig dat ik iets op professionele wijze kan bijdragen aan een project dat zo evident van belang kan zijn voor India, Tibet en het boeddhisme, en bovendien de wens is van mijn spirituele leraar.
Kort nadat ik begon werd Pende Hawter, die de administratie voerde, ziek, en vroeg men mij ook de verantwoordelijkheid te nemen voor de gehele administratie. Ik heb dus alle financiële, juridische en admini-stratieve zaken onder mijn hoede gekregen. Gelukkig heb ik goede medewerkers in Nederland gevonden, zoals Dorette Hoperus Buma, Patricia Strooper en Erika Baud. Samen vormen we het MPI administration office, nu gevestigd in Amsterdam.

- Jullie zijn veel op reis?
Inderdaad reis ik veel. Regelmatig naar India, maar ook naar het Verre Oosten zoals Taiwan, Hong Kong en Singapore waar onze voornaamste geldschieters zitten. Vaak ook korte reizen naar Engeland waar de ingenieurs, aannemers, architecten en advocaten die ons begeleiden zitten.

- Wat is de band tussen het Maitreya Project en het Maitreya Instituut?
Ik geloof dat er een karmische band is tussen het Maitreya Instituut in Nederland en het project. Dat we naar dezelfde boeddha zijn genoemd is geen toeval (er gebeurt nu eenmaal niets zomaar toevallig). Ik denk dat er daarom zoveel Nederlanders bij betrokken zijn en dat het MP internationale administratie kantoor in Nederland is terecht gekomen. Bovendien blijkt dat Nederlanders en Engelsen - waar ook veel medewerkers vandaan komen - het altijd goed met elkaar vinden. Kijk maar naar de succesvolle bedrijven zoals Shell en Unilever.

- Wat zie je als de grootste uitdaging?
De grootste uitdaging van het project is de omvang. Er is enorm veel geld voor nodig (minstens US$ 150 miljoen) en daarmee gaat het ver voorbij de

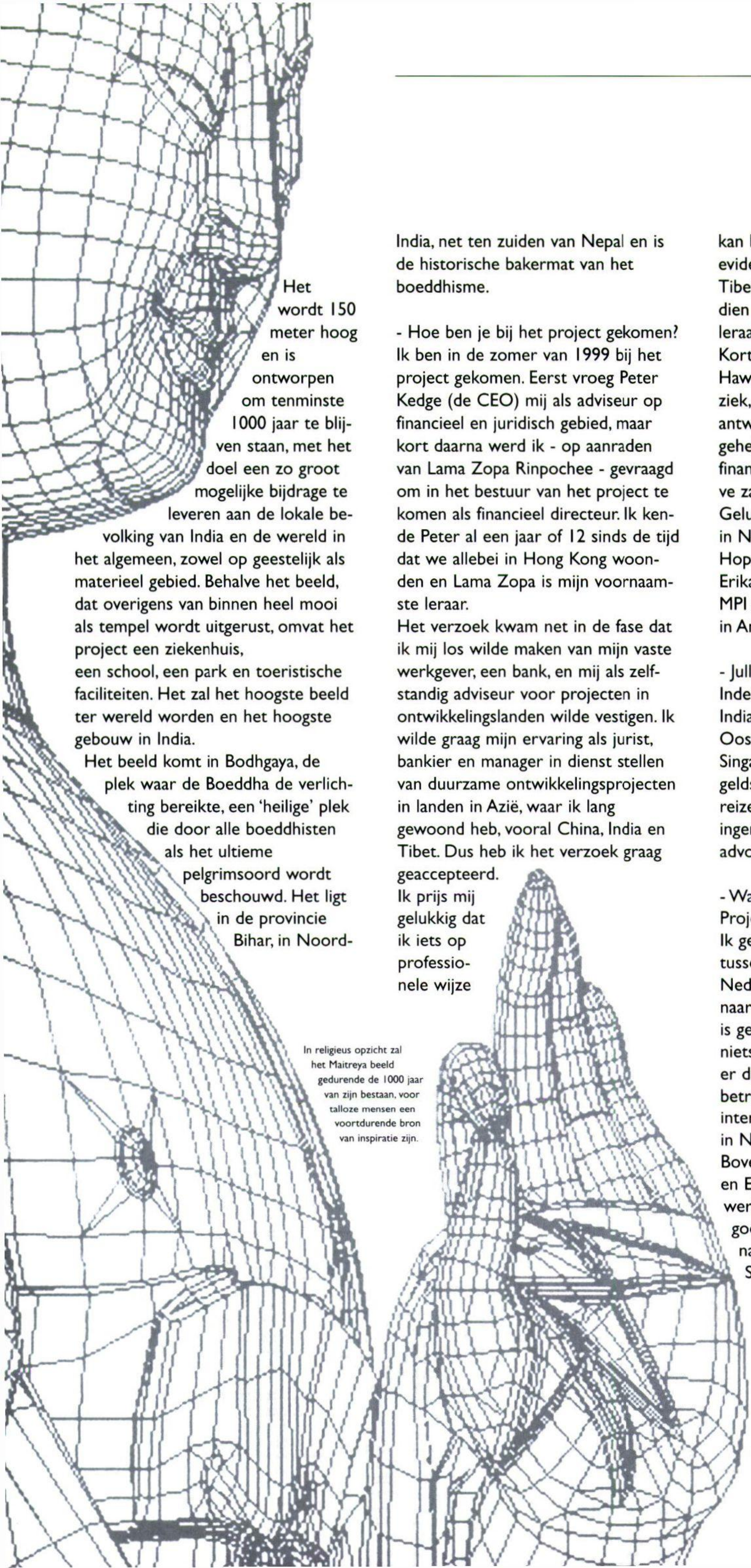

In religieus opzicht zal het Maitreya beeld gedurende de 1000 jaar van zijn bestaan, voor talloze mensen een voortdurende bron van inspiratie zijn.

andere FPMT projecten en zelfs voorbij de gewone ontwikkelingsprojecten. Daarbij is het project zeer uniek. Wie heeft er ooit een bronzen boeddhabeeld van 150 meter hoog gebouwd? Niemand heeft zoiets eerder gedaan. Het wiel moet nog helemaal worden uitgevonden. Verder vind ik het reuze belangrijk dat we niet alleen een mooi beeld bouwen, maar dat het project - samen met het ziekenhuis, de school en andere faciliteiten - ook in wereldlijke zin een bijdrage levert aan de gewone Indiase bevolking. Bihar is erg arm en onderontwikkeld, dus we willen met dit project een beter leven geven aan de mensen in Bihar. Meer werkgelegenheid, beter onderwijs, betere gezondheidszorg, meer veiligheid en een beter milieu. Dat is nogal wat. Zeer ambitieus!

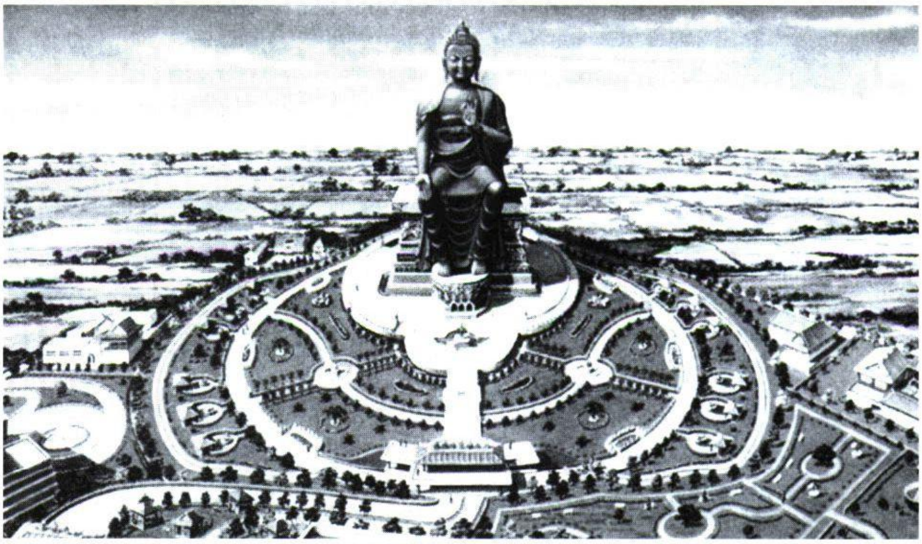

Het Maitreya Project, een complex van tempels, kloosters, parken en stoepa's onder constructie in Bodhgaya. In het midden van het project zal het grootste boeddhabeeld ter wereld staan: een beeld van Boeddha Maitreya, die in de toekomst als wereldleraar op aarde het boeddhisme zal onderwijzen.

- Is het niet TE ambitieus? Kan het allemaal gerealiseerd worden?

Dat is een goede vraag. Eerlijk gezegd, lig ik er wel eens wakker van. Vooral omdat ik als financieel directeur zie hoeveel het kost om die doelstellingen te realiseren. We hebben veel rijke vrienden nodig! Maar zonder gekheid, er zijn veel signalen die er op wijzen dat het kan.

In het jaar dat ik meedraai, heb ik gezien hoeveel enthousiasme en inspiratie dit project opwekt. Hele gewone, niet boeddhistische mensen, waaronder 'nuchtere' ingenieurs en project ontwikkelaars, raken helemaal opgewonden. Vooral in Azië maakt het veel los. Als sobere Nederlanders vragen we ons af: "Waarom zo'n duur beeld? Waarom niet gewone ontwikkelingshulp enzovoorts." Maar bij boeddhisten in China, Taiwan en Japan, en daar zijn er veel van verbonden met Lama Zopa en de FPMT, leeft die vraag niet. Daar ziet men het als de hoogste vorm van deugdzaamheid om te kunnen geven aan een heilig project zoals dit. Het geven van geld aan een beeld van de Boeddha is in die cultuur heel normaal en wordt zeer aangemoedigd. Terwijl als je om geld voor een ziekenhuis vraagt, ze niet zomaar willen geven. Dat zien zij weer meer als 'verspilling' omdat het geen spiritueel element heeft.

- Hoe ga je met de kritische vragen van westerlingen om?

In de eerste plaats door te zeggen dat het heel makkelijk is redenen te verzinnen om het NIET te doen. Maar als je niets doet, blijft dat gebied van Bihar ten dode opgeschreven. Feodale structuren, armoede, ziekten en geweld blijven dan onveranderd aanwezig. Is dat wat men wil? Als je dan vervolgens vast stelt dat het zinvol is iets te doen, dan kan je veel argumenten aanvoeren om er voor te pleiten iets te doen dat grootschalig is, dat een grote spirituele impact heeft, en dat ook recht doet aan het historische belang van Bodhgaya, als de plaats waar de Boeddha de verlichting heeft bereikt en van waaruit het boeddhisme de wereld is ingegaan. Los van karmische argumenten - dat je een connectie maakt met Maitreya Boeddha (zie de uitleg van Peter Kedge en Ven. Marcel Bertels) - is aan te voeren dat het Maitreya Project niet alleen spirituele voordelen heeft, maar juist ook - dankzij het enorme beeld - allerlei wereldlijke en materiele effecten heeft die het leven in Bodhgaya er beter op zullen maken. Kort gezegd, het beeld kan als een nieuw wereldwonder een enorme toeristische trekpleister worden, waardoor werkgelegenheid en andere faciliteiten vanzelf gaan komen. Het project kan net zo beroemd worden als de Boroboedoer in Indonesië, of de piramiden in Egypte. Ook de

Indiase overheid heeft inmiddels de economische voordelen van het project ingezien en ons gevraagd gezamenlijk het in onbruik geraakte vliegveld van Gaya te helpen ontwikkelen.

Wat betreft de kosten, kan ik er op wijzen dat tegenwoordig 150 miljoen dollar echt niet zoveel geld is in verhouding met wat dit project kan opleveren. Een Hollywood film die na een paar maanden weer de kast in gaat, kost ook al gauw honderd miljoen, en wat heb je daaraan? Bill Gates kan met zijn vermogen meer dan 100 van dit soort projecten financieren. In Taiwan heb ik vermogende boeddhisten gesproken die hun hand niet omdraaien voor dit soort bedragen. Maar het belangrijkst is om dit in historisch perspectief te zien. Hoe ziet de wereld er over 1000 jaar uit? Denk aan de impact van de grote kathedralen die in de Middeleeuwen werden gebouwd, die toen ook om-streden waren, maar nu worden gekoesterd en beschermd. Toen de Eiffeltoren eind vorige eeuw gebouwd werd, was er een zeer grote oppositie - het zou Parijs verpesten. Nu kun je de Eiffeltoren niet wegdenken van Parijs. Of, wat is Egypte zonder de piramiden, of Cambodja zonder de Angkor Wat? Hoe dan ook, de tijd zal het leren. Maar het is in ieder geval het proberen waard.

door Sander Tideman

Peter Kedge, internationaal hoofd (CEO) van het Maitreya Project, tijdens de CPMT vergadering in Australië in april 2000, over het 'waarom' van het project en zijn eigen betrokkenheid.

Ik ben sinds drie jaar bij het project betrokken, maar toen Lama Zopa Rinpochee's telefoontje kwam dat de dobbelstenen op de een of andere manier hadden uitgewezen dat het goed voor me zou zijn hoofd van dit project te worden, moet ik toegeven dat ik daar aanvankelijk niet al te blij mee was.

Mijn grootmoeder placht altijd te zeggen dat gesneden beelden zondig waren en ik was opgegroeid in een goed protestant gezin, waar men geloofde dat katholieken zondig waren omdat ze een crucifix aan de muur hadden. Met nog een klein restantje van dat geloof in m'n achterhoofd bedacht ik dat dit grootste beeld wat ooit ter wereld gemaakt was mijn grootmoeder waarschijnlijk niet erg blij zou maken!

Hoe dan ook, ik wist dat het project door Lama Yeshe was geïnitieerd, ik wist dat het belangrijk was maar op de een of andere manier was ik er niet bij betrokken. En ik neem aan dat ik net als veel andere mensen door een proces ging, me afvragend of het wel juist was zo verschrikkelijk veel geld te besteden aan een beeld in het armste deel van India. Maar sinds die tijd hebben mijn gedachten drie jaar lang rond het project gedraaid, dag en nacht. Nu kan ik me niet indenken dat er iets beters te doen zou zijn en ik wil jullie graag meenemen in het gedachtenproces dat mij tot dat punt heeft gebracht, want ik weet zeker dat sommige mensen waarschijnlijk ook denken: waarom bouw je geen ziekenhuizen of moet het nu zó groot zijn? Er is eigenlijk behoorlijk wat kritiek losgekomen van andere boeddhisten, zoals een Engelse boeddhistische Theravada leraar genaamd Christopher Titmus die het obsceen en nodeloos vond en een egotrip van Lama Zopa en dat soort dingen.

Kort nadat ik met het project startte ging ik eens terug in de tijd en deed wat onderzoek naar wat Lama Zopa had gezegd over het project en de sleutel is, zoals Rinpochee dat heeft uitgelegd, waarom het voor ons noodzakelijk is heilige objecten te hebben.

De kracht van heilige objecten

Heilige objecten zijn beelden, stoepa's, thangka's en - ik leg Rinpochee's beschrijving hier wel op een erg vrije manier uit - voor mensen die het karma niet hebben om contact te maken met de Boeddha, zijn heilige objecten de manifestatie van de Boeddha en geven ons de gelegenheid om wel enig contact te hebben.
In die zin zijn heilige objecten absoluut essentieel. Heilige objecten zijn niet zo maar iets cultureels. Klaarblijkelijk heeft Boeddha Kashyapa, de boeddha voor Boeddha Shakyamoenie zijn discipelen opgedragen stoepa's te bouwen. Ik denk dat zelfs Boeddha Shakyamoenie zelf opdracht heeft gegeven om heilige objecten te maken, zoals de thangka met het levensrad en de uitleg ervan, en mensen instructies gaf om heilige voorwerpen te bouwen. Stel je eens voor dat we geen thangka's, beelden, stoepa's en dergelijke zouden hebben als basis voor onze beoefening, hoe moeilijk zou het dan bijvoorbeeld zijn om devotie te ontwikkelen.

We horen dat Rinpochee heel bewust bezig is om het bouwen van stoepa's of het vervaardigen van gebedsmolens over de hele wereld te ondersteunen, omdat heilige objecten een unieke, krachtige en zeer heilzame werking hebben die andere objecten niet hebben en daarom hebben ze een kracht van zichzelf. Dus zelfs al heb je een rotochtend, je hebt geen koffie gehad, je bent vergeten je motivatie te stellen, je voelt je chagrijnig, als je rond de stoepa loopt dan heeft dat een enorm heilzame werking. Zelfs al weet je niets over het boeddhisme, maar houd je je handen gevouwen of je brandt een stokje wierook of zoiets, dank zij de kracht van het heilige object doe je er toch je voordeel mee. En natuurlijk, hoe groter het heilige object of hoe meer relikwieën erin zitten, des te krachtiger is het en des te meer profijt heb je ervan.
Rinpochee's filosofie is dat we nooit verlicht zullen worden als we geen heilige objecten hebben, want we moeten twee dingen heel veel doen: zuiveren en positieve energie creëren. Om positieve energie te creëren hebben we een zuivere geest nodig. Om

werkelijk een behoorlijke hoeveelheid positieve energie te creëren moeten we die zuivere geest ook op peil houden. De meesten van ons worden voortdurend afgeleid - ik noem het een perfecte menselijke e-geboorte, want de grootste afleiding tegenwoordig is e-mail (hoe dan ook zo lang je een goede connectie hebt is het een perfecte menselijke e-geboorte!). Rinpochee's filosofie is dat de beste manier om levende wezens zo veel mogelijk van nut te zijn is het bouwen van heilige objecten. Dat is de grootste dienst die je kunt verlenen, omdat je ze gegarandeerd een manier aan de hand doet om verdiensten te ontwikkelen en te zuiveren. Zelfs al stellen ze hun motivatie niet, zelfs al hebben ze geen interesse, zelfs als ze het haten en het obsceen noemen. Dank zij de connectie, geeft dat op de een of andere manier toch positieve energie. Dit is Rinpochee's filosofie. En natuurlijk, hoe groter hoe beter, en des te meer positieve energie.

Groot

Dit project begon toen Lama Yeshe iets zei over het bouwen van een groot beeld in Bodhgaya en iedereen zei OKÉ, zonder enig idee te hebben hoe zich dat zou ontwikkelen. Maar Lama overleed en Rinpochee was vastbesloten het project voort te zetten en hij heeft het behoorlijk ter hand genomen.

Op een dag was Rinpochee in Taiwan en had een vergadering met een architect die - toentertijd - het hoogste kantoorgebouw aldaar had ontworpen. Volgens zeggen vroeg de architect aan Rinpochee: "Hoe hoog moet dit worden?" en "Hoe hoog is het grootste standbeeld ter wereld?" Toen antwoordde hij: "Het wordt het allerhoogste. Het moet 150 meter hoog worden!"

Dat idee gaf op een of andere manier een hoop inspiratie. Ofschoon het geen kwestie is van competitie denk ik toch dat het feit dat het zo hoog zal worden en dat de visie die erachter zit zó groot is, dat het de mensen werkelijk prikkelt. Rinpochee's idee is dat als het inderdaad het grootste is, als het werkelijk het meest fraaie is, als het duizend jaar blijft staan, dan zullen natuurlijk meer mensen ervan horen en zullen meer mensen de kans hebben positieve energie te creëren en zullen meer mensen in de gelegenheid zijn contact te maken met de Boeddha.

Een connectie maken

Overigens is voorspeld dat de kracht van de leer van Boeddha Shakyamoenie langzaam zal afnemen en er wordt gezegd dat we op dit moment in de degeneratie fase zitten. Ik weet niet hoe velen van ons er werkelijk vertrouwen in hebben dat ze verlicht zullen worden met de leer van Shakyamoenie, sommigen moeten het misschien nog een keertje overdoen. Maar hoe kunnen we het nog eens overdoen als we geen connectie hebben met de Boeddha Maitreya, de komende boeddha? Dus dat is nóg een zeer belangrijke reden en een deel van de diensten die Rinpochee verleent aan levende wezens. Deze dienstbaarheid, de planning, deze kans om de connectie met Maitreya te maken. Ik kan jullie verzekeren dat het er werkelijk heel anders uitzag toen ik deze dingen ben gaan begrijpen. Ik denk niet dat het onmiddellijk duidelijk is, het is niet een vanzelfsprekende waarheid, het heeft uitleg nodig. Maar het is fenomenaal!

Rinpochee's filosofie is dat we nooit verlicht zullen worden als we geen heilige objecten hebben, want we moeten twee dingen heel veel doen: zuiveren en positieve energie creëren.

Het financieel aspect (het beeld)

In sommige opzichten is het een enorme hoop geld. Maar alleen in sommige opzichten. Het is niet meer dan wat gebruikt wordt voor een belachelijke Hollywood film, het is niet meer dan voor een vliegtuig, het is niet meer - zoals iemand zei - dan het geld voor al de bommen die in een nacht op Kosovo vielen. Het is eigenlijk niets als je bedenkt dat het duizend jaar blijft bestaan, wat de funktie ervan is en wat het teweeg kan brengen. En dat is alleen nog maar de spirituele kant.

Het effect op Bihar

Economisch gezien heeft 95% van de 100 miljoen mensen in dit deel van India, in Bihar, van wie ook 95% analfabeet is, nauwelijks middelen van bestaan waardoor ze niet veel beter af zijn dan de dieren. Het is een staat met een totaal wanbestuur, die gecontroleerd wordt door bandieten en criminelen. Veertig criminelen, moordenaars en soortgelijke lui, zijn pas gekozen voor het parlement. Economisch gezien creëert dat omstandigheden waardoor investeerders en zakenmensen zich terugtrekken uit Bihar. Ze komen niet naar Bihar, ze vluchten. In deze staat met 100 miljoen mensen is de leider een niet-geletterde vrouw die op deze post is gezet door haar echtgenoot, een gangster, op het moment dat hij in de gevangenis werd gegooid, maar die terloops nog alles controleert. Zo is dat daar nu eenmaal. Het Maitreya Project zal in feite een geweldig positieve impact hebben op de economie. We hebben hierover samen met enkele Indiase consulenten een studie verricht die aantoont dat, wanneer we starten met het werk aan het Maitreya Project in Bodhgaya, de waarde van de directe lonen, om nog maar te zwijgen over de diensten van de indirecte lonen, al meer zijn dan de waarde van de totale economische activiteiten in Bodhgaya op dit moment.

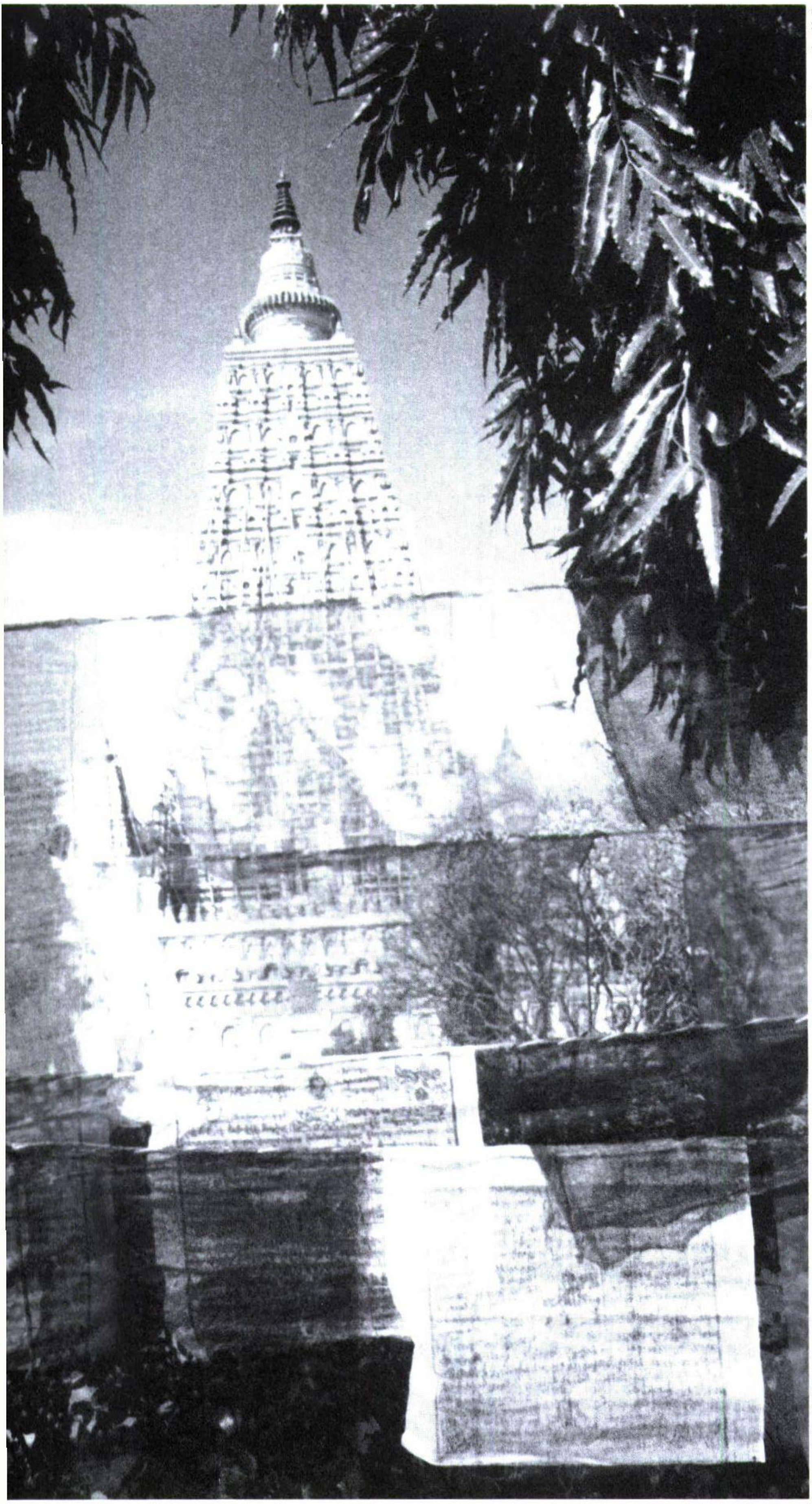

De grote tempel te Bodhgaya.

Het bereikbaar maken van Bodhgaya

Het blijkt uit de cijfers dat het aantal bezoekers aan Bodhgaya ieder jaar ongeveer 100.000 is. Wanneer Z.H. de Dalai Lama een lezing geeft op uitnodiging van het Maitreya Project, dan ligt dat getal op ongeveer 120.000. Dat maakt voor Bodhgaya een enorm verschil. En dan is er nog een ander punt. Bodhgaya is voor boeddhisten de meest heilige plaats op aarde. Er komen 100.000 mensen per jaar, voornamelijk bezoekers uit India. In Mekka komen 20 miljoen. De Boroboedoer in Indonesië heeft ongeveer 3 miljoen bezoekers. In Lourdes, Frankrijk, komen miljoenen. Maar in Bodhgaya komen er slechts 100.000 per jaar en 120.000 in een goed jaar. Dat betekent dat van de vierde grote religie ter wereld - de schatting is dat 300 miljoen mensen in de wereld boeddhist zijn - er slechts 100.000 in slagen naar Bodhgaya te komen. Waarom? Omdat het zo'n moeilijke reis is! Dat is niet overdreven. Je moet heel diep adem halen en daar ga je dan, naar Bodhgaya. Na 24 of 36 uur reizen overdag ('s nachts kun je niet reizen vanwege de bandieten) plof je ergens neer in Bodhgaya.... echt, het is heel moeilijk. Dus het project zal van grote invloed worden. Wanneer met dit project wordt begonnen dan zal de infrastructuur volgen, daar is geen twijfel aan.

Er is een ongebruikt vliegveld op 5 kilometer van de plek waar het Maitreya beeld komt, Gaya Vliegveld, en om een 150 meter hoog beeld te bouwen was het nodig bij luchtvaartautoriteiten van India een aanvraag in te dienen voor een 'geen bezwaar certificaat'. In eerste instantie dienden we een aanvraag in waarop de reactie was dat permissie werd verleend voor 75 meter, omdat er technisch gezien problemen zouden kunnen rijzen met het luchtverkeer. Dus raadpleegden we een paar luchtvaartconsulenten uit Engeland, die in India werken voor de luchtvaartautoriteiten en zij bestudeerden de situatie.

Ze analyseerden de internationale regels die gelden voor dit soort situaties en kwamen tot de conclusie dat het beeld en het vliegveld veilig naast elkaar konden bestaan en ze gaven voorbeelden van zo'n 180 vliegvelden over de hele wereld waar soortgelijk gefabriceerde obstakels dichtbij zijn. Ze vatten alles samen in schema om te laten zien hoe het vliegveld zich zou kunnen ontwikkelen als internationaal vliegveld waarbij het beeld geen gevaar oplevert. Het gevolg was dat de luchtvaartautoriteiten de aanvraag accepteerden en op een of andere manier heeft het ze wakker geschud. Plotseling realiseerde een deel van de centrale regering, waaronder het Ministerie van Financiën, zich wat het project behelst en welke uitwerking het zal krijgen. Ze hebben nu het Project uitgenodigd er een gezamenlijke onderneming van te maken om het vliegveld te ontwikkelen!
Dus we zijn in dialoog en voeren een haalbaarheidsstudie uit om de mogelijkheid te bekijken dit vliegveld weer open te stellen en met hulp van het Maitreya Project te beheren.
Toen kwamen we met een ander rapport, een dik haalbaarheidsrapport, dat onze Engelse consulenten hadden samengesteld en meer in detail inging op de opening van het vliegveld. De regeringsmensen waren wild enthousiast en overdonderd. Nu hebben we toestemming om een echt groot beeld te bouwen wat een enorme mijlpaal is. Wat ik duidelijk wil maken is wat dit project kan betekenen voor de staat Bihar, welke de laatste tien jaar geruïneerd is door de regering. De mensen zeggen dat het de rijkste staat is voor wat betreft natuurlijke hulpbronnen, zelfs rijker dan de Punjab. Men zegt dat je gewassen naast elkaar in de grond kunt stoppen en dat ze gewoon opkomen. De staat is rijk maar volledig verkeerd bestuurd. Dus het project is iets wat er nieuw leven in kan blazen en de leegloop kan keren. Het zal een nieuwe infrastructuur met zich meebrengen als we slagen en de luchthaven geopend

Computermodel van het gezicht van het beeld van de Boeddha van Liefde, Maitreya.

wordt en dat zal een duizelingwekkend verschil gaan maken. De 100.000 bezoekers per jaar nu, kunnen binnen afzienbare tijd uitgroeien tot een aanzienlijk aantal. In aanvang gaat het misschien alleen om vluchten van Calcutta, Delhi en Varanasi naar Gaya, maar daarna kan het gaan van Bangkok, Taipei, Singapore en Tokyo naar Gaya! Dat is een grote verandering en plotseling zal de heiligste plaats in de wereld voor boeddhisten bereikbaar worden en dat geeft voordelen.

Sommige mensen zeggen: "Oh, de arme mensen zullen arm blijven en de rijke mensen zullen rijker worden en het project moet niet doorgaan', maar dit zijn de mensen die ieder jaar voor een retraite van drie maanden komen met een creditcard op zak, die rondhangen op terrasjes en denken hoe lekker kneuterig het is, maar die geen idee hebben wat het betekent niet genoeg geld te hebben voor je volgende maaltijd of niet weten hoe aan geld te komen voor medicijnen voor een ziek familielid of voor je kind.

Bouw van school en ziekenhuis

Dus ik denk dat in spiritueel en economisch opzicht dit heilige object werkelijk van ongelooflijke waarde zal zijn. Een onderdeel van het project is ook om een ziekenhuis en een school

te bouwen volgens internationale maatstaven. We hebben een school die al een behoorlijk aantal jaren draait. Adriana had het lepraproject (Maitri - red.) dat al tien/elf jaar bestaat, dat duizenden leprapatiënten met succes heeft behandeld. Maar wanneer je denkt aan de voordelen die de gezondheids en opvoedkundige aspecten van het project met zich meebrengen, dan impliceert dat spirituele zorg, gezondheidszorg en educatieve voordelen voor duizend jaar.

mensen iets op de radio doen. Technische bladen willen met onderwerpen komen over de technische uitdagingen om zo'n project te bouwen. De BBC radio wil op een religieus zondagmorgenprogramma aandacht besteden aan het religieuze aspect. De kranten zeggen: "Engelsen bouwen 's werelds grootste boeddha'. Er zitten zoveel interessante kanten aan, maar wat betekent dat?

Dat betekent dat in de laatste weken vele miljoenen mensen, zonder zich

De beste manier om levende wezens zoveel mogelijk van nut te zijn is het bouwen van heilige objecten. Dat is de grootste dienst die je kunt verlenen, omdat je hen gegarandeerd een manier aan de hand doet om hun geest te zuiveren en positieve energie te creëren.

Voor honderdvijftig miljoen dollar, wat de huidige begrote kosten voor het project zijn, kunnen al die voordelen voor tenminste duizend jaar doorgaan. Ik denk dat het een waanzinnige onderneming is met ongelooflijke waarde. Ik ben in ieder geval blij dat ik al deze dingen uit kan leggen omdat het me enige tijd kostte alles te doordenken om tot deze conclusie te komen en eerlijk gezegd zou ik niet weten wát ter wereld zo'n almaar toenemende heilzame uitwerking kan hebben als juist dit project.

Een bron van inspiratie

Op de een of andere manier is de Engelse pers er achter gekomen dat een deel van het technische werk wordt gedaan in Engeland en ook al maakten we helemaal geen publiciteit, het nieuws kwam via een nieuwsbrief van een van de betrokken firma's terecht bij een lokale Sheffieldse avondkrant waaruit het werd opgepikt door de nieuwsdiensten en nu is het op de hele wereld bekend. Ik hoorde juist dat Time en Newsweek er over gepubliceerd hebben. Plotseling willen mensen documentaires maken. Vanuit Amerika, Engeland en Japan willen

daar bewust van te zijn, contact hebben gelegd met Maitreya. Dat is een deel van Rinpochee's dienstbaarheid. En wat mijzelf betreft, met het verstrijken der dagen doet het me steeds meer versteld staan en wordt het zo mogelijk nóg inspirerender dan het al was.

Vertaald door Ina van Delden

Ruud Harderwijk

Ruud Harderwijk was jarenlang student in Emst toen hij besloot voor langere tijd zijn studie voort te zetten in het Oosten. Van het een komt het ander: hij werd gevraagd directeur van het Tushita Meditation Center in Dharamsala te worden, een positie die hij zo'n drie jaar met veel inzet heeft vervuld. Zijn oude vak maakte hem uitermate geschikt om met het Maitreya Project te werken. Wij stelden hem de volgende vraag:

Als metallurgische ingenieur heb je veel werk aan het uitzoeken van procedés en bedrijven gehad. Wat is nu de stand van zaken?

Hoewel er op de bouwplaats in Bodhgaya nog weinig te zien is, gaan de ontwikkelingen de laatste maanden snel. Eind vorig jaar is een competitie uitgeschreven onder een aantal geselecteerde architecten, om een concept te ontwikkelen voor het inwendige van de troon en het beeld, en het omringende park. In reactie daarop kwamen een aantal kwalitatief hoogstaande ontwerpen. We zijn nu in onderhandeling met het ingenieursbureau dat naar onze mening het beste concept realiseerde en we hopen binnenkort bekend te kunnen maken wie deze architect is.

Intussen is het Engelse ingenieursbureau Mott MacDonald begonnen met het concept-ontwerp voor de inwendige constructie van de troon en het beeld. In feite wordt het beeld vrijwel hol met een inwendig frame en een buitenschaal van brons. Door de ongewone vorm, de gigantische afmetingen en de vereiste levensduur van 1.000 jaar, is het een ware uitdaging voor de technici. Er dient bijvoorbeeld rekening gehouden worden met milieuvervuiling, windstoten, temperatuurwisselingen, aardbevingen en overstromingen zoals die eeuwen na nu kunnen plaatsvinden.

Na uitgebreide studie en goedkeuring van Zijne Heiligheid de Dalai Lama, is besloten tot een beeld uit gegoten brons. Half februari van dit jaar heeft een team van deskundigen gekozen voor een speciale bronslegering (nikkel-aluminium brons) die bekend staat om de uitstekende corrosiebestendigheid. Waarschijnlijk worden de gegoten platen 12 tot 15 mm dik en ongeveer 2 bij 2 meter groot. Om het totale oppervlak van ruim 20.000 vierkante meter van Maitreya Boeddha te realiseren, zal er zeker 2.500 ton brons nodig zijn in meer dan 6.000 platen.

Het oorspronkelijke model van Denise en Peter Griffin is ongeveer 1.40 meter hoog. Dit model wordt momenteel nog steeds in detail aan-

gepast naar aanwijzingen van Lama Zopa Rinpochee en de technici. Om het model op te meten, te perfectioneren en te vergroten, is geavanceerde 3D computer technologie nodig. We werken nu al samen met een speciaal software bedrijf om het computermodel te maken. Daarna moet dit virtuele model nog in een echt model omgezet worden. De technologie hiervoor bestaat in principe, maar nog nooit heeft iemand het op deze immense schaal toegepast. Momenteel loopt er een onderzoek in Engeland bij het Casting Development Centre naar het meest economische en nauwkeurige proces om modellen van ware grootte voor iedere bronzen plaat te produceren. Uiteindelijk worden deze modellen gebruikt om een gietvorm in zand te maken voor iedere afzonderlijk plaat.

Het gieten van brons is een eeuwenoud ambacht, maar ook hier zijn heel wat problemen te overwinnen. De gekozen legering is niet eenvoudig te gieten, maar ook de hoge benodigde kwaliteit en de grote hoeveelheid vormen zelfs voor de grootste bronsgieterijen ter wereld een uitdaging. Mogelijk wordt er zelfs een speciale gieterij in India gestart voor het project.
Na het gieten dienen deze platen tot grotere onderdelen gelast te worden, om uiteindelijk een waterdichte schaal te vormen. Naar schatting zal er maar liefst 30 kilometer las gelegd moeten worden; een formidabele uitdaging bij een materiaal dat niet eenvoudig te lassen is. Een uitgebreid testprogramma is in ontwikkeling om zoveel mogelijk onaangename verrassingen tijdens de bouw te voorkomen. De allereerste gegoten testplaat word begin maart verwacht.

De technische uitwerking van het ontwerp en de ontwikkeling van de benodigde technologie van de bouw zal waarschijnlijk nog anderhalf jaar in beslag nemen voordat met de bouw van het frame en het gieten van het brons begonnen kan worden. In de tussentijd is er een uitgebreid bodemonderzoek gepland, en hopen we een begin te maken met de bouw van de funderingen. Het gehele concept zal veel nadruk gelegd worden op het voorkomen van milieuvervuiling, energiebesparing en gebruik van alternatieve energiebronnen.

In sommige opzichten is het een hoop geld. Maar het is niet meer dan wat gebruikt wordt voor een Hollywoodfilm, voor een vliegtuig of voor al de bommen die in een nacht op Kosovo vielen.

Het Maitreya Project zal een geweldig positieve impact hebben op de economie. Wanneer met dit project wordt begonnen, zal de infrastructuur voor het hele gebied volgen, daar is geen twijfel aan.

Eerwaarde Marcel Bertels

In de zomer van 1975 kwam de Nederlandse monnik Marcel Bertels over uit Nepal om de eerste Lam Rim-cursus in ons land te geven. Daaraan deden zo'n 15 mensen mee. Uit dit kleine begin is het Maitreya Instituut ontstaan. Hij werd tijdens de eerste golf van monniken en nonnen in 1974 tot monnik gewijd. Marcel is lid van het bestuur van de FPMT sinds dit is opgericht door Lama Yeshe in 1982 en hij is belast met de organisatie rond het Maitreya Project in India. Hij runt ook een zijdedruk- en handwerkbedrijf, voorheen Samsara genaamd, in Kathmandu, dat hij op verzoek van Lama Yeshe in 1974 opstartte om de zich al maar uitdijende westerse sangha te ondersteunen. Hij woont in Kathmandu. Eerwaarde Marcel sprak met Mandala tijdens de recent gehouden drie maanden durende Vadjrasattva-retraite in Land of the Medicine Buddha in Californië, die hij leidde.

Ik werd geboren in 1949 in een plaats vlak bij Amsterdam in een liefhebbende rooms-katholieke familie. Mijn vader was hoofd van de basisschool en dirigent van het kerkkoor. Dus toen ik klein was draaide veel van ons familieleven om de school en de diverse missen in de kerk. Ik zong ook in het koor, ofschoon ik niet geloof dat ik een aanwinst was.
De middelbare school waar ik naar toe ging in Amsterdam werd geleid door paters Jezuïeten.
Er gebeurde iets vreemds in de tweede helft van de zestiger jaren in Nederland toen er een geweldige geloofscrisis heerste. Velen van de paters Jezuïeten op mijn school traden uit in die jaren en de hele school werd een paar jaar na mijn eindexamen opgeheven omdat er geen Jezuïeten meer over waren. De hele sfeer gedurende eind jaren zestig was erg gericht tegen de gevestigde orde en vele mensen verloren hun geloof in de kerk evenals hun individuele geloof. Het was treurig te zien dat vele mensen geen veilige haven meer hadden. Dat gold ook voor mijn vader.

Na de middelbare school studeerde ik in het kader van een uitwisselingsprogramma een jaar economie in de V.S., waarna ik economie ging studeren aan de Universiteit van Amsterdam.
Gedurende deze jaren bekroop me steeds sterker het gevoel dat er iets niet klopte. Wanneer ik over het leven nadacht en over het vooruitzicht van een carrière, huwelijk en

kinderen, dan was dat niet iets wat me aantrok. Eigenlijk voelde ik me onprettig bij het idee zo'n leven te moeten leiden, maar er scheen geen andere keus. Ik was van plan me te richten op de economie van ontwikkelingslanden omdat dit tenminste een zinvolle manier leek om de mensheid te helpen. Mijn aarzeling over de toekomst bracht me tot het besluit te gaan reizen, zoeken en leren.
Ik werkte enkele jaren, voornamelijk als barkeeper om geld voor m'n reis te sparen. Toen ik 22 werd had ik de vorstelijke som van $900 gespaard en vertrok ik voor m'n wereldreis, die vier jaar zou moeten gaan duren.
Na negen maanden reizen bereikte ik Nepal en belandde bij de derde Kopan-cursus. Dat was in 1972. Ik was volledig gebiologeerd door Lama Zopa Rinpochee, de meest onwaarschijnlijke 26 jarige man die ik ooit had ontmoet en die zo duidelijk anders was dan alle andere mensen die ik ooit had gekend. Binnen een paar dagen was ik volledig verkocht; de Dharma raakte me op zo'n natuurlijke manier. Ik herinner me de geweldige opluchting dat er een andere optie was dan een carrière, huwelijk en kinderen en ik vond het heerlijk op de Lam Rim te mediteren zo lang als ik kon.

Ik bracht zes maanden door met meditatie op de Lam Rim en deed toen - verkeerd geadviseerd - een poging tot gestilde concentratie, wat ik een jaar heb geprobeerd. Ofschoon ik veel heb geleerd boekte ik met de feitelijke meditatie geen enkele vooruitgang. Uiteindelijk moest ik het opgeven door fysieke frustratie en mentale obstakels. In 1974 kreeg ik de novice inwijding van Zijne Heiligheid Ling Rinpochee in Bodhgaya samen met een vrij grote groep met o.a. Lama Zopa Rinpochee's moeder, Dr. Nick, Yeshe Kadro, Thubten Pemo, Garreth Sparham en nogal wat andere westerlingen. De inwijding van deze groep westerlingen bracht Lama Yeshe ertoe de IMI op te richten. We leefden en deden onze beoefeningen samen in

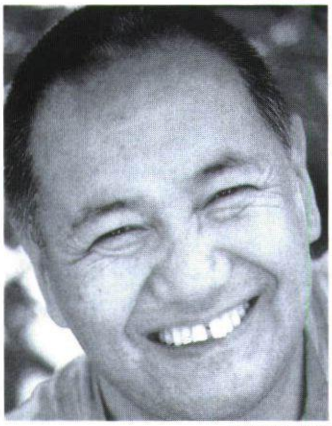
Lama Thubten Yeshe

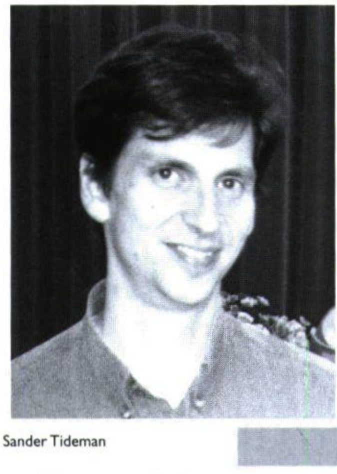
Sander Tideman

Peter Kedge

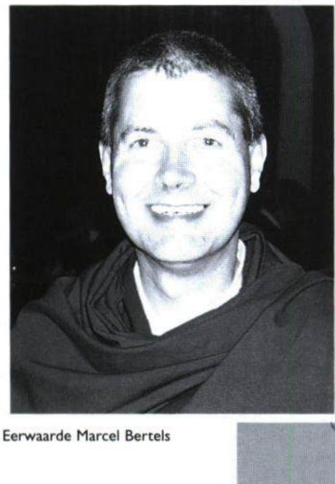
Eerwaarde Marcel Bertels

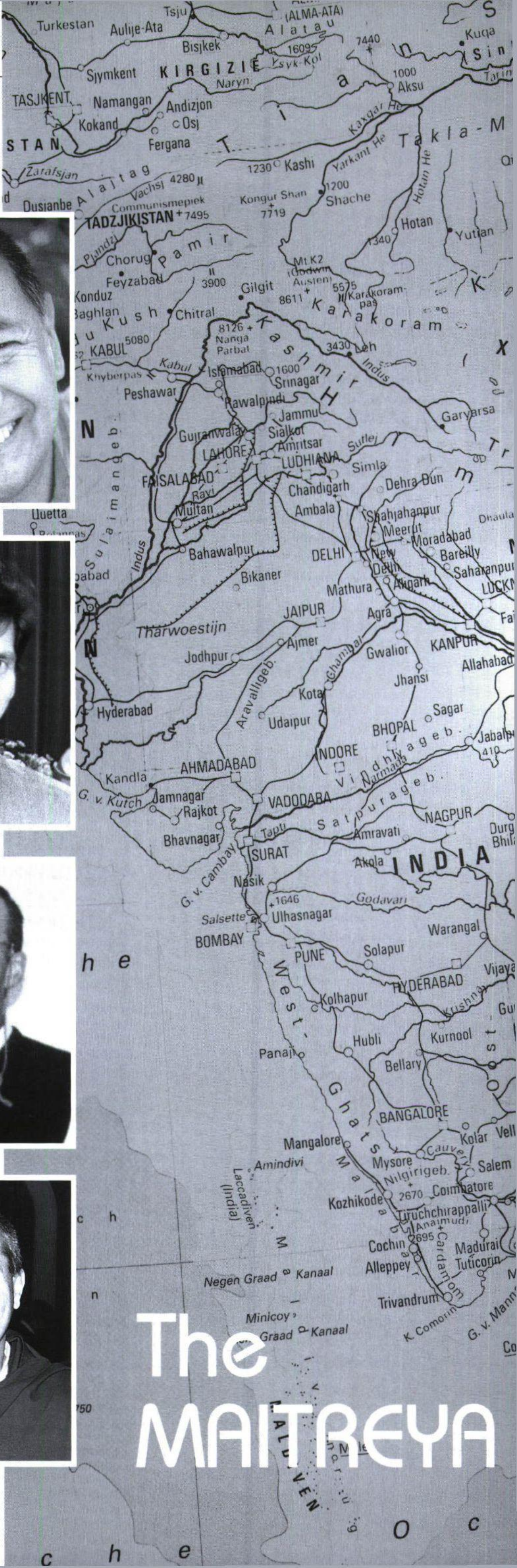

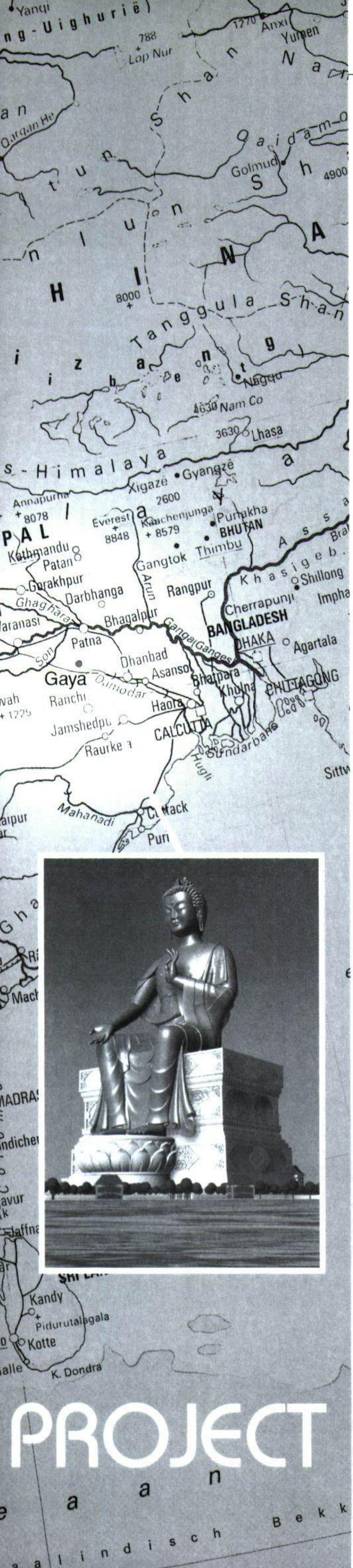

PROJECT

a a n

Kopan en leefden er ongelooflijk simpel. De meesten van ons hadden geen cent meer over, hadden geen spaargeld en geen bron van inkomsten.

Nadat Lama Yeshe dat een paar jaar had aangezien, sprak hij zijn bezorgdheid uit over de kritieke financiële situatie van de sangha en vroeg me of ik een bedrijf op wilde zetten om de sangha te ondersteunen. Het kwam zelfs niet in me op dit te weigeren. Ofschoon ik het bedrijf - met de naam Samsara - startte, was er aanvankelijk een andere monnik, Roger Wheeler, die de zaak runde. In 1976 werd ik full-time manager. Ik besef dat ik een hoop geld had moeten verdienen voor de sangha gedurende al deze jaren. Ik heb er zeker heel hard voor gewerkt. Maar de waarheid is dat ik in het geheel geen goede zakenman ben. Hoofdzakelijk is mijn gebrek aan positieve energie daar debet aan. Ik herinner me dat ik Lama Yeshe begin jaren tachtig heb gevraagd of het werkelijk de moeite waard was een bedrijf te runnen. Lama Yeshe antwoordde: "Zakendoen is jouw weg naar bevrijding, m'n beste." Dus ik neem aan dat er geen uitweg was.

Een paar jaar geleden vroeg ik aan Rinpochee hoe lang ik nog door zou gaan om het bedrijf te leiden en Rinpochee stelde voor de vraag voor te leggen aan Lama Ösel. Ik legde Lama Ösel uit hoe mijn betrokkenheid bij het zaken doen zich had ontwikkeld en vroeg hem hoe lang ik nog door zou moeten gaan met dit werk. Lama Ösel's antwoord was: "Tot je dood gaat." Ik veronderstel dat ik de vraag voorlopig niet opnieuw hoef te stellen.

Eind 1995 vroeg Rinpochee me directeur te worden van het Maitreya Project dat tot dan toe uitstekend was geleid door Owen Cole en Merry Colony. Samen met professor L.P. Singh and Gabriel Forrer heb ik onderhandeld over een prachtig stuk land in Bodhgaya voor het project dat zich nu op een voorspoedige manier ontwikkelt. Twee jaar geleden had ik het gevoel dat ik er niet juist aan deed algemeen directeur van het Maitreya Project te zijn en vroeg ik om een minder belangrijke taak. Rinpochee benoemde Peter Kedge tot algemeen directeur en ik ben me blijven richten op de zaken rond het project in India.

We zijn heel bevoorrecht geweest dat we de organisatie van de lessen van Zijne Heiligheid de Dalai Lama in Bodhgaya de laatste twee jaar op ons hebben mogen nemen en Z.H. de Dalai Lama heeft toegezegd volgend jaar weer te komen. Het organiseren van de lessen van Z.H. de Dalai Lama geeft niet alleen veel voldoening maar is ook een enorme uitdaging en het neemt me vier maanden per jaar volledig in beslag. Mijn grote steun en toeverlaat in het organiseren van de lessen is de erg vriendelijke Gelek Gyatso Rinpochee van het Kopan klooster. Hij is een rustige en efficiënte man die het moeilijkste deel van het werk achter de schermen doet. Ik merkte dat m'n achtergrond met zaken doen van onschatbare waarde was toen ik aan het Maitreya Project werkte en dit gaf me enige troost omdat ik niet in staat was geweest veel geld voor de sangha te verdienen. In zekere zin lijkt het een deel van m'n leven dat ik, sinds ik in contact kwam met de Dharma mij heb kunnen voorbereiden om op een bescheiden manier aan het Maitreya Project te hebben kunnen bijdragen. Ik ben buitengewoon dankbaar en ben zowel Lama Yeshe als Lama Zopa veel verschuldigd voor hun oneindige vriendelijkheid om me al deze jaren te begeleiden en me zo veel gelegenheid te geven om hen te dienen en veel verdiensten te kunnen creëren. Ik ben ook mijn lieve ouders erg dankbaar voor hun onophoudelijke liefde en steun.

Vertaald uit Mandala juli-augustus 1999
door Ina van Delden
Samengesteld door Paula de Wijs

De Lam Rim - traditie

Meer dan 2550 jaar geleden gaf de Boeddha Shakyamoenie zijn onderricht in India, verdeeld over drie perioden of beter gezegd in drie groepen van onderricht. Die noemen wij in het boeddhisme de 'drie wielen'. De Boeddha heeft tot drie keer toe 'het wiel van de leer in beweging gezet'. De verschillende leringen die de Boeddha in de loop van maar liefst 45 jaar van zijn leven heeft gegeven, zijn samengevat tot een overzichtelijk geheel dat we in de Tibetaanse taal de Lam Rim noemen, wat letterlijk 'De Stadia van het Pad' betekent.

Heel bijzonder van de Boeddha is dat hij zo ontzettend lang zijn onderricht heeft gegeven, 45 jaar lang, vrijwel elke dag, en aan een heel gevarieerd publiek. Onder zijn publiek bevonden zich gewone mensen, geniale superintelligente mensen, vergevorderde yogi's enzovoort. Omdat hij zijn onderricht steeds aanpaste aan zijn publiek, zijn er verschillende soorten onderricht ontstaan. Globaal is het onderricht voor de verschillende soorten volgelingen opgetekend in de soetra's en het onderricht voor de genialen onder zijn gevolg opgetekend in de tantra's. Omdat de Lam Rim een samenvatting is van al het onderricht van de Boeddha, is het ook een onderricht van zowel soetra als tantra.

De oorsprong van de Lam Rim, het pakket waarin alle leringen van de Boeddha zijn samengevat, is de Perfectie van Wijsheid Soetra's: de Perfectie van Wijsheid Soetra's in 100.000 en in 8.000 verzen. Omdat deze soetra's vrij moeilijk te lezen zijn, zijn ze verder uitgewerkt in de Abhisamaya Alankara van Maitreya en Asanga. De Abhisamaya Alankara werd door de grote Indiase meester Atisha vervolgens als basis gebruikt voor de eerste korte en bondige tekst in de geschiedenis onder de titel *'Een Lamp voor het Pad naar de Verlichting'* (in het Tibetaans: Lam Drön). In deze korte en bondige tekst van de grote Indiase meester Atisha zijn zowel het soetra- als het tantrische onderricht samengevat. Deze 'Lamp voor het Pad naar de Verlichting' is door diverse Tibetaanse meesters gebruikt om wat uitgebreidere verhandelingen te schrijven. Zo baseerde de grote Tibetaanse meester Lama Tsong Khapa de Lam Rim-teksten die hij schreef, rechtstreeks op 'De Lamp voor het Pad'.

Het Tibetaans boeddhisme heeft met de komst van Atisha naar Tibet een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Atisha schreef de beroemde tekst 'Een Lamp voor het Pad naar de Verlichting' en vervolgens ontstond de Kadampa School. De Kadampa School had drie verschillende afdelingen: van de geschriften, van de mondelinge instructies en van de Lam Rim, omdat het onderricht teveel was voor een enkele persoon om te bevatten.

Lama Tsong Khapa echter heeft die drie afdelingen van de Kadampa School weer bij elkaar gebracht - weer bij elkaar gevlochten - tot één geheel. Niet alleen ontving Lama Tsong Khapa al het onderricht en vlocht dat tot één geheel, hij mediteerde er ook op en componeerde teksten ten behoeve van zijn meditatie waaronder de voorbereidende beoefeningen voor meditatie, zoals we die kennen als: *'Een Sieraad voor de Kelen van Fortuinlijken'* (Djor Chö). Hij schreef die in een enigszins andere vorm onder de titel 'Het Openen van de Deur naar het Verheven Pad'. Terwijl hij daarop mediteerde kreeg hij visioenen van alle spirituele meesters van de overleveringslijnen die hij met zoveel zorg ineen had gevlochten. Dit was niet zomaar een soort visioen zoals wij ook wel eens een droom hebben, 's nachts of soms overdag. Het was een visioen van de

Koosje van der Kolk

Beeld van Boeddha Shakyamoenie te Sarnath, India.

meesters die hij in zijn gebeden noemde dat een maand lang aanhield. Hij kon rustig de kamer uitlopen en terugkomen en die lama's waren daar dan nog. Met name Atisha, Domtönpa, Potowa en Sharawa waren heel helder in zijn ruimte aanwezig. Na die maand losten de verschillende wezens op in de belangrijkste meester Atisha, die zijn hand op het hoofd van Lama Tsong Khapa legde en zei: "Je moet dit opschrijven."

Atisha leefde ongeveer vierhonderd jaar voor Lama Tsong Khapa. In een visioen gaf de meester Atisha aan Lama Tsong Khapa de opdracht om het Lam Rim-onderricht uitgebreid op schrift te stellen ten behoeve van alle verschillende wezens. Lama Tsong Khapa voldeed aan die opdracht en componeerde 'De Uitgebreide Verhandeling van de Stadia van het Pad naar de Verlichting', de 'Lam Rim Chenmo'. Hij schreef de tekst tot het hoofdstuk over wijsheid. Daar hield hij op en het was pas nadat de Boeddha van Wijsheid Manjushri hem verzocht om ook het wijsheidshoofdstuk toe te voegen, dat hij daarmee aanving.

Zo'n tekst heeft dus een heel andere achtergrond dan een tekst van iemand die voor zijn doctoraal aan de een of andere universiteit een scriptie moet schrijven. Ik heb enige ervaring met het hoger onderwijs. Ik heb namelijk acht jaar lang onderwijs gegeven aan een universitaire instelling in Ladakh, het Higher Institute for Tibetan Studies. Ik heb daar ook gezien dat professoren verhandelingen schrijven die vaak in boekvorm worden uitgegeven en die soms helemaal niet zo betrouwbaar zijn. Professoren beschikken, omdat ze zoveel gelezen en gestudeerd hebben, over flink wat vocabulaire en het is voor hun mogelijk om hetgeen ze in verschillende teksten bijeensprokkelen als het ware, op een prachtige manier te brengen. De meeste mensen, zeker als er flink hoogdravend academisch woordgebruik wordt gebezigd, zijn daarvan sterk onder de indruk.

We zien dat zo'n meester als Lama Tsong Khapa, die flink wat geschreven heeft zelfs, dat niet heeft gedaan door zo maar wat onderdelen bij elkaar te sprokkelen en het heel mooi te verwoorden. Hij heeft de verschillende beoefeningen waar hij over schrijft, zelf gepraktiseerd tot het niveau waarop hij duidelijke realisaties kreeg. Hij heeft gehandeld vanuit ervaring en kon zijn ervaringen gebruiken voor het componeren van de Lam Rim-tekst. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de Tibetanen tot op de dag van vandaag dit boek graag naar de kruin van hun hoofd brengen. Wat heeft dat met ons te maken, kun je je afvragen? Het is heel uniek dat dit materiaal ook in Nederland, overal ter wereld trouwens, voorhanden is. Het is heel krachtig materiaal. Meestal zijn we te lui om het echt heel erg hard te gaan beoefenen, maar als we dat wel zouden doen, dan hebben we toegang tot een levende traditie waarin de zegeningen nog steeds bestaan. Die golven van inspiratie als je je ervoor openstelt kunnen tot op de dag van vandaag ontvangen worden. Het onderricht is gegarandeerd zuiver. Er zijn tot op de dag van vandaag mensen die hier groot succes mee boeken en wij kunnen dat ook. Zo componeerde Lama Tsong Khapa zijn *'Uitgebreide Verhandeling over de Stadia van het Pad naar de Verlichting* (Lam Rim Chenmo) en schreef voor het gemak van andere mensen een wat kortere versie van dezelfde tekst *'De Middellange Verhandeling over de Stadia van het Pad naar de Verlichting'*(Lam Rim Bring). Hoewel deze laatste tekst in veel boeken 'De Kortere Verhandeling' wordt genoemd, heet het eigenlijk 'De Middellange Lam Rim'. Voor het gemak van mensen die zelf in die middellange verhandeling de draad kwijt raakten, schreef Lama Tsong Khapa vervolgens een zeer korte samenvatting. Die is in het Nederlands vertaald onder de titel: *'Een Samenvatting van de Stadia van het Pad naar de Verlichting'*.

Zo hebben we eigenlijk drie teksten van Lama Tsong Khapa, die lekker korte, een middellange die nog niet in het Engels is vertaald, en de lange die ook nog niet in het Engels is vertaald, laat staan in het Nederlands. Nadat Lama Tsong Khapa de genoemde teksten had geschreven, schreef de derde Dalai Lama, Sonam Gyatso, een reeks van instructies voor beoefening onder de titel: *'De Essentie van Zuiver Goud'*. De vijfde Dalai Lama schreef een kortere Lam Rim- instructie onder de titel: *'De Mondelinge Overdracht van Manjushri'*.

De Panchen Lama Chökyi Gyaltsen schreef *'Het Comfortabele Pad'* (bDe Lam). (Deze tekst is met het commentaar van Z.H. de Dalai Lama vertaald in het Engels onder de titel 'Path to Bliss'.) De tweede Panchen Lama, Lozang Yeshe, schreef *'Het Snelle Pad'* (Nyur Lam). (Deze is nog niet vertaald.) Toen schreef een voorganger van de huidige Dagpo Rinpochee, Dagpo Ngawang Drakpa, nog een Lam Rim-tekst en dat zijn dan bij elkaar de acht belangrijkste Lam Rim-teksten in onze Gelukpa-traditie.

De vier manieren voor het geven van onderricht

De Lam Rim-teksten worden gebruikt om er onderricht over te geven, zoals we dat hier in feite ook doen. Er zijn verschillende manieren waarop het Lam Rim-onderricht wordt gegeven.

1. Het onderricht kan worden gegeven als een verklarende uitleg, waarbij letterlijk door de tekst wordt gegaan, elke zin verklaard wordt en elk stukje tekst apart wordt toegelicht (bShad khrid).
2. Het onderricht kan ook worden gegeven in de vorm van een expliciete uitleg (dMar khrid). Het woordje 'dMar' betekent 'rood'. Dat verwijst naar een anatomische uitleg. Net zoals je tijdens de studie medicijnen op een goed moment mee mag om te zien hoe een lichaam wordt opengelegd,

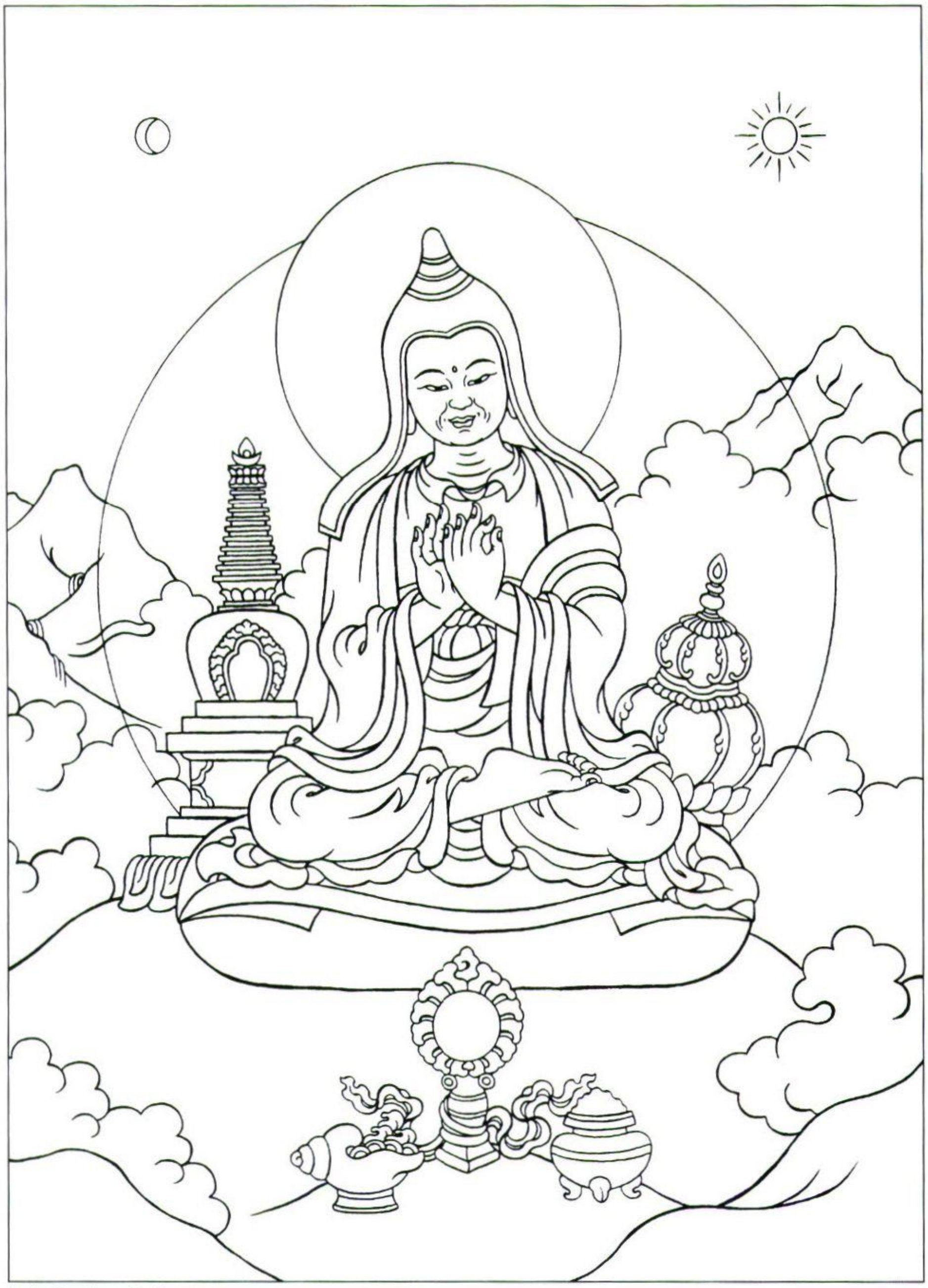

Atisha Dipamkara Shri Jnana.

zodat je ook in de praktijk te zien krijgt wat je in de theorie al had geleerd, namelijk hoe het mensenlichaam er van binnen uitziet. Zo is er ook een manier om de Lam Rim te onderwijzen in de vorm van een anatomische of expliciete uitleg.

3. De derde vorm van Lam Rim-onderricht is in de vorm van een praktische uitleg voor beoefening, waarbij de leraar instructies geeft die direct bedoeld zijn voor beoefening (Nyams khrid).
4. De vierde soort verklaring wordt gegeven in de vorm van een op ervaring gebaseerde uitleg in fasen (myong khrid). Dat wil zeggen dat de leraar een bepaald onderdeel van een bepaald stadium uitlegt, bijvoorbeeld het waardevolle mensenleven. Daarmee gaat de leerling in retraite mediteren net zo lang tot hij er een realisatie van krijgt, een diep gevoeld besef van wat met dat onderwerp bedoeld wordt. Pas dan krijgt hij onderricht in het tweede stadium en gaat daarmee mediteren net zolang tot hij daar een realisatie van krijgt. Dat is natuurlijk de mooiste manier omdat de leraar en de leerling dan een heel nauwe band hebben en de leraar de leerling zeer sterk begeleidt om tot inzicht te komen. Daarbij is wel het nadeel dat vaak heel lang gemediteerd moet worden voor zo'n realisatie ontstaat en daar heeft men tegenwoordig niet echt de tijd voor.

Van deze vier manieren waarop onderricht wordt gegeven in de boeddhistische wereld is het onderricht dat Pabongka Dordje Chang in 1921 heeft gegeven -*'Liberation in our Hands'* - in de vorm van de derde soort. Dat wil zeggen, een praktische uitleg met instructies direct bedoeld voor beoefening. Dat is voor ons een heel groot voordeel voor het ontvangen van het onderricht.

Het Lam Rim-onderricht wordt volgens de traditie van het Vikramashila Klooster - op Nalanda na de grootste kloosteruniversiteit van het oude India - aangeboden in vier hoofdstukken.

De vier hoofdstukken zijn de vier voornaamste indelingen van het onderricht over de stadia van het pad naar de verlichting:

A. De uitleg van de voortreffelijke kwaliteiten van de samensteller, om aan te tonen dat het een betrouwbare bron is van de leer;
B. De uitleg van de voortreffelijke kwaliteiten van het Lam Rim-onderricht zelf, om respect te ontwikkelen voor deze instructies;
C. De uitleg van de wijze waarop het onderricht, dat deze twee kwaliteiten heeft, gegeven en ontvangen dient te worden;
D. De manier waarop (wij) de leerlingen door de feitelijke instructies (van het Lam Rim-onderricht) geleid dienen te worden.

Deze indeling van het hele pad in vier: de bron, de leer zelf, de manier waarop het gegeven moet worden en de feitelijke stadia van het pad, is hetzelfde als in 'De Uitgebreide Verhandeling over de Stadia van het Pad' (de Lam Rim Chenmo van Lama Tsong Khapa) en ook als in de kortere teksten voor instructie, zoals 'Het Comfortabele Pad' en 'Het Snelle Pad'.

A. De uitleg van de voortreffelijke kwaliteiten van de samensteller, om aan te tonen dat het een betrouwbare bron is van de leer. Het eerste onderwerp, de uitleg van

de voortreffelijke kwaliteiten van de samensteller, is om aan te tonen dat het hier om een betrouwbare bron gaat. Je ziet, we gaan niet als honden op het vlees duiken. Dit soort indelingen zijn bedoeld om toch vooral het overzicht te behouden. Dit Lam Rim-onderricht is afkomstig van de Boeddha. Dit is het Mahayana-onderricht, het onderricht van het Grote Voertuig dat via een ononderbroken overleveringslijn tot op de dag van vandaag is doorgegeven van meester op leerling.

De uitleg van de voortreffelijke kwaliteiten van de samensteller dient om aan te tonen dat het om een volkomen zuivere en betrouwbare leer gaat en dat de schrijver in kwestie dit niet zelf heeft bedacht. Nu is al dit onderzoek naar de betrouwbaarheid van de bron - en daarmee naar de betrouwbaarheid van dit onderricht - bedoeld om er zeker van te zijn dat onze inspanningen tot het gewenste succes zullen leiden. Als we een betrouwbare methode hebben en daar onze energie in steken met enthousiaste volharding en al onze intelligentie, kan vrij snel succes worden bereikt. De combinatie van de betrouwbare leer, onze intelligentie en doorzettingsvermogen, garandeert succes in korte tijd.

De voortreffelijke kwaliteiten van Atisha worden in drie gedeelten beschreven:

1. De manier waarop Atisha werd geboren in een welvarende familie.
2. De manier waarop hij in dat leven goede eigenschappen verkreeg.
3. De manier waarop hij na het verkrijgen hiervan handelde voor de leer, eerst in India en vervolgens in Tibet.

1. De manier waarop Atisha werd geboren in een welvarende familie.

Atisha was een Bengaalse prins. Vroeger was India opgesplitst in een groot aantal kleine koninkrijkjes, die ieder op zich heel rijk en machtig waren. De koninklijke familie waarin Atisha geboren werd, was bijzonder rijk. Het paleis had verschillende gouden daken en gouden banieren. Het werd dan ook 'het gouden paleis' genoemd. Het hele land was bijzonder welvarend. Ondanks het feit dat deze jongen in zo'n rijke familie geboren werd, had hij geen belangstelling voor al die rijkdom en ontwikkelde hij al op jonge leeftijd een drang naar bevrijding. Er zijn anekdotes met prachtige beschrijvingen uit het leven van Atisha, die heel inspirerend zijn om te lezen.

Toen hij pas anderhalf jaar oud was, namen zijn ouders hem mee op een uitstapje naar buiten, uit het koninklijk paleis. Hij keek in verwondering naar de mensen die daar bijeen waren en vroeg: "Wie zijn al die mensen?" Zijn ouders antwoordden: "Dat zijn straks je onderdanen als je koning bent."

Toen zei die kleine een gebed:

> "Mogen al deze personen net zo worden geboren als ik, als de fortuinlijke zoon van voortreffelijke ouders en een heerser met positieve energie en macht in overvloed. Mogen ze allemaal door de heilige leer worden gevoed."

Hij leerde ontzettend snel. Toen hij drie jaar oud was, was hij bedreven in astrologie, in verschillende talen en in grammatica. Toen hij de leeftijd van zes jaar had bereikt, kon hij de

Beeldje van Atisha uit Tibet

innerlijke en uiterlijke religies onderscheiden. Dat wil zeggen, wist hij de details van het hindoeïsme en het boeddhisme. Hij was voortdurend op zoek naar nog verder ontwikkelde spirituele leraren. Bij die leraren nam hij toevlucht en leerde ontzettend veel. Hij droeg die leraren op handen. Bovendien liet hij geen gelegenheid voorbijgaan om zijn leraren te verzoeken hem te bevrijden van het kroonprinsenschap, dat hij als een blok aan zijn been voelde.

Hij studeerde in alle verschillende grote boeddhistische leerinstituten en hij was iedere keer al heel snel overal de meest bedrevene, de beste, de verst ontwikkelde. Iedere keer weer verzocht hij zijn spirituele leraren om hem te verlossen van de dreiging van gebondenheid aan het koningschap. Niet alleen trainde hij in het soetra- of perfectie-onderricht, maar hij werd ook heel bedreven in de tantrische meditaties, zozeer zelfs dat iedere keer als hij een bepaalde beoefening deed met een specifieke meditatieboeddha, die meditatieboeddha onmiddellijk aan hem verscheen.
Gelukkig konden de leraren die hij vond zo'n bijzondere leerling ook wel aan en waren niet snel onder de indruk van zijn verworvenheden. Een meester als bijvoorbeeld Rahula Gupta, waar Atisha langere tijd studeerde, zei tegen Atisha: "Het is niks bijzonders om een visioen van je meditatieboeddha te krijgen of zelfs van een hele verzameling boeddha's van een mandala te zien, noch om vele van de krachtige verworvenheden zoals helderziendheid, leviteren of eenpuntige concentratie zo stabiel als een berg te bereiken, train je liever in liefdevolle vriendelijkheid." Rahula Gupta adviseerde hem om te mediteren op mededogen en de verlichtingsgeest, Avalokiteshvara als zijn voornaamste boeddha te nemen en vooral mededogen te ontwikkelen. Niet lang daarna in Bodhgaya, toen Atisha een omgang om de tempel maakte, zag hij verschillende goden en godinnen met elkaar in een heftig filosofisch debat over wat de snelste manier zou zijn om de verlichting te bereiken. De hemelse wezens vertelden toen dat de snelste manier om een boeddha te worden zou zijn om de verlichtingsgeest tot ontwikkeling te brengen.

Ook in Bodhgaya begon één van de Tara-beelden (rechts van de hoofdingang van de grote stoepa) tegen Atisha te praten en vertelde hem ook dat het belangrijk was de altruïstische motivatie van de verlichtingsgeest te ontwikkelen ten behoeve van iedereen. Dat deed Atisha besluiten om te zoeken naar leraren die hem vooral in het Mahayana-onderricht met betrekking tot de verlichtingsgeest verder zouden kunnen helpen. Omdat hij in India geen goede leraar vond, of althans geen waarmee hij nog verder kon komen, reisde hij in een levensgevaarlijk bootje naar Sumatra in Indonesië, waar hij twaalf jaar lang aan de voeten van Lama Suvarnadvipa Dharmakirti studeerde. Dat was een hele reis in die tijd van dertien zware maanden op zee met een groep handelaren, die de route al een beetje kenden vanwege de handel met Azië. Na een aantal avonturen kwam hij aan op Sumatra (Indonesië) waar hij werd ontvangen door Lama Suvarnadvipa Dharmakirti, die zijn komst had verwacht. In Indonesië ontving Atisha veel onderricht van deze meester, onder meer over de Abhisamaya Alankara. Atisha verbleef op Sumatra van 1012 – 1025 onze jaartelling en ontving voortdurend het Mahayana-onderricht van zijn meester. Hij studeerde en mediteerde en er wordt gezegd dat hij ter plekke de spontane, dat wil zeggen de nietkunstmatige, verlichtingsgeest ontwikkelde, waarna hij voortdurend gemotiveerd was met de wens een boeddha te worden zonder dat hij daar nog over hoefde na te denken. Hij hoefde die wens niet langer kunstmatig op te wekken. Aan het eind van die periode adviseerde Lama Suvarnadvipa Atisha:

> "Blijf niet hier, goddelijke heer, blijf ook niet in India, maar reis naar het noorden, reis naar het noordelijke land van sneeuw."

Toen Atisha, na weer een lange reis over zee, terug was in India, verbleef hij eerst een tijd lang in Bodhgaya. Vervolgens een tijd lang in het Vikramashila Klooster, waar hij eerder al als monnik had gewoond. Vervolgens reisde hij naar Tibet.

Het boeddhisme was in de zevende eeuw al eens geïntroduceerd in Tibet en had daar vrij snel voet aan de grond gekregen. Maar helaas werd het boeddhisme in de tweede helft van de negende eeuw, onder invloed van een boosaardige Tibetaanse koning die bekend staat als Lang Darma, totaal corrupt. Dat kwam mede omdat de Tibetanen een voorliefde hadden voor de magische kant van het boeddhisme en gek waren op geestenbezwering en op alle soorten magie. Omdat ze daarvoor de tantra's gebruikten, verwaarloosden ze de basis die nodig is om überhaupt iets met tantra te kunnen doen, de zelfdiscipline van de soetra-traditie. Op zich is dat niet zo verwonderlijk, want in die tijd konden de meesters die de meditatietechnieken uitlegden ook magie laten zien. Dat heeft ook een beetje met de cultuur van Tibet en met de volksaard te maken. Alhoewel de Tibetanen nog steeds een beetje van magie houden, is Lama Tsong Khapa in de veertiende eeuw als een soort hervormer tekeer gegaan tegen alle magiërs. Hij heeft mensen, die magische krachten hadden, verboden die ten toon te spreiden en alle leraren opdracht gegeven om alleen de leer te onderwijzen en niets van hun vermogens te laten zien. Sinds die tijd zien we dus ook geen wonderen meer gebeuren.

Vierhonderd jaar eerder ongeveer deed Atisha hetzelfde. Hij probeerde het kaf van het koren te scheiden, terug te keren naar de essentie van de boeddhistische beoefening en de drie hoofdzaken van het pad te promoten, omdat hij wist dat die echt nuttig zijn voor alle verschillende Tibetanen.

Een probleem met boeddhistische meesters in het algemeen is dat ze nooit op eigen initiatief bedenken: ik ga daar eens naar toe om de Dharma te onderwijzen. Immers, om de boeddhistische leer moet worden gevraagd, moet zelfs drie keer worden gevraagd. Atisha had nooit het idee naar Tibet te gaan. Maar gelukkig kwamen ze in Tibet wel op het idee om Atisha naar Tibet uit te nodigen. Een van de koningen van Tibet, Lha Lama Yeshe Öd, was heel ongelukkig met de situatie zoals die in Tibet was ontstaan. Hij hoorde via vertalers, die regelmatig naar India reisden, dat er een heel bijzondere grote meester bestond, die de naam Atisha droeg. Toen besloot de koning Lha Lama Yeshe Öd dat Atisha naar Tibet moest worden gehaald, wat het ook zou kosten! Hij stuurde afgevaardigden naar India met enorme ladingen goud om Atisha ervan te overtuigen dat hij echt naar Tibet moest komen en om zijn verplichtingen die hij eventueel in India zou hebben af te kopen. Toch raakte dat goud vaak onderweg al kwijt en verschillende expedities kwamen niet aan. De reis was zwaar en er waren veel kapers onderweg. Op een gegeven moment kreeg het hoofd van een roversbende lucht van deze expedities en besloot de volgende expeditie te kidnappen met de koning die dit alles bedacht had erbij, om een flinke losprijs te vragen, vele malen groter dan het goud dat de expeditie droeg. De koning zat vast - die werd gegijzeld in modern taalgebruik - en stond voor de keus om opnieuw een heleboel goud in zijn land op te halen, om deze keer zijn losgeld te kunnen bekostigen. Maar het goud in Tibet is natuurlijk niet eindeloos. Daarom besloot hij om geen losgeld te betalen maar het goud dat hij nog had naar India te laten sturen voor de komst van Atisha. Ook al kostte dat hemzelf het leven.

Lama Tsong Khapa beeld in de tempel van het Kopan Klooster, Nepal.

Een neef van de koning, Djangchub Öd, kwam naar dit gijzeldrama toe en kreeg van de boze bendeleider de opdracht om net zoveel goud te brengen als de koning in kilo's woog. De koning was zijn gewicht in goud waard! Natuurlijk overlegde de neef dit met de koning. In goed overleg besloot de neef Djangchub Öd toch te proberen of hij niet wat meer goud bij elkaar kon krijgen. Hij haalde heel veel goud op. Toen het door Garlok, het hoofd van de roversbende, werd gewogen bleek het even zwaar te zijn als het gewicht van de koning, zonder zijn hoofd. Dus ze kwamen nog flink wat tekort en dat was een probleem. De neef sprak met de roverhoofdman af: "Het is dan wel niet genoeg goud maar laat me alstublieft toch even met m'n oom praten, dan zorg ik wel

Schildering René van Luyn

Manjushri, de Boeddha van Wijsheid.

dat het gewicht van het hoofd er ook nog bijkomt." Dat mocht. Hij mocht naar zijn oom, de koning, en overlegde daar wat ze moesten doen. Hij kon natuurlijk ook met een leger komen en met geweld zijn oom ontzetten. Maar, zei hij als goed boeddhist: "Er zullen dan veel onschuldige mensen sterven, zowel aan de andere kant als aan onze kant. Dat karma komt op onze rekening, omdat wij opdrachtgever zijn, en dat is helemaal niet zo gezond. Wat moeten we nou? We zitten in feite muurvast. Bovendien is onze grote expeditie om Atisha in India op te halen nu volledig in gevaar." In goed overleg besloten ze dat het beter was een enkel leven op te offeren dan in een gewelddadige poging de koning te ontzetten en heel veel mensen de dood in te jagen. De koning was heel erg onder de indruk van de intelligentie van zijn neef. Hij had niet verwacht dat deze neef inderdaad in de gaten had dat, als hij ten strijde zou trekken, hij daarmee de basisprincipes van het boeddhisme geweld aan zou doen, omdat hij als commandant van die strijdkrachten heel veel mensen de dood in zou jagen. De koning was trots op zijn neef. Hij dacht: als je zo intelligent bent en zo'n goede boeddhist, kan ik m'n koninkrijk ook wel met een gerust hart aan je overlaten. Dat deed hem besluiten om zich niet te laten vrijkopen. Hij stuurde zijn neef Djangchub Öd terug naar het koninkrijk met de opdracht zoveel mogelijk goud op te halen en het niet naar Garlok maar met een expeditie met veel lijfwachten naar India te brengen. "Breng het naar Atisha en vertel van het offer dat ik heb gebracht." Djangchub Öd voerde deze opdracht uit, haalde een hoop goud op en reisde naar India.

Hoewel Atisha eerdere expedities niet had beantwoord en als de rijke prins die hij was geweest niet warm liep voor goud, was hij zeer onder de indruk van de opofferingsgezindheid van de koning. Hij reisde naar Tibet. Na zijn aankomst in Tibet werd Atisha gevraagd om een korte tekst samen te stellen waarin de essentie van het boeddhistische onderricht in één keer duidelijk zou zijn, zodat de mensen dat om verschillende redenen heel snel in praktijk zouden kunnen brengen. Op de eerste plaats waren de meeste Tibetaanse mensen niet heel erg geletterd, dus ze hadden iets leesbaars nodig. Bovendien waren er verschillende mensen die in tijdnood zaten, in hun mensenleven al een heel eind gevorderd waren, dus nog snel van de resterende tijdsspanne gebruik moesten maken.

Op dat verzoek antwoordde Atisha met het componeren van de "Lamp voor het Pad". De staf van het Vikramashila Kloostercomplex had bedongen dat Atisha na drie jaar terug moest komen naar India, omdat ze hem daar niet wilde missen. Toen zij de 'Lamp voor het Pad', onder ogen kregen in een Indiase vertaling, besloten ze dat het bezoek van Atisha aan Tibet ontzettend waardevol was. Was hij in India gebleven dan had hij nooit zo'n mooie korte tekst geschreven. Immers, daar waren alleen maar super intellectuelen die de grote oude teksten best konden lezen. Ze besloten de clausule van drie jaar te laten vervallen. Atisha kreeg toestemming om zo lang hij maar wilde in Tibet te blijven.
Dit is heel in het kort een idee van het leven van deze bijzondere

Bengaalse prins, die de eerste korte bondige tekst over het pad naar de verlichting componeerde, als ook de moeite die de Tibetanen hebben gedaan om het boeddhisme zuiver ter plekke te krijgen. Dat wat betreft Atisha.

Lama Tsong Khapa
De tweede bijzondere meester hebben we ook al een paar keer genoemd, Lama Tsong Khapa. Er is een heel mooie biografie over het leven van Lama Tsong Khapa gepubliceerd in het Engels, in een klein pocketformaat onder de titel: 'The Life and Teachings of Lama Tsong Khapa'. Het volstaat hier op dit punt om te vermelden dat Lama Tsong Khapa ook als een zuiveraar van het boeddhisme heeft gefunctioneerd. De essentie steeds weer op de voorgrond heeft weten te plaatsen en er bovendien in is geslaagd de soetra- en de tantrische beoefeningen als één geheel te presenteren.

De geboorte van Lama Tsong Khapa is omgeven door allerlei wonderlijke gebeurtenissen. De komst van Lama Tsong Khapa zelf was nog het allergrootste wonder. Toen de moeder terwijl zij in verwachting was van deze meester een druppel bloed verloor, groeide voor het oog van de mensen op de plek waar die druppel op de grond viel een prachtige boom met duizenden blaadjes. Op de bladeren van die boom stond een beeltenis van de Boeddha van Wijsheid Manjushri. Op die plek is nu het grote Kubum-complex gebouwd. Kubum wil zeggen honderdduizend boeddhabeeldjes. Er werden een grote stoepa en een grote tempel gebouwd. Kubum ligt in Amdo. Lama Tsong Khapa reisde naar Centraal-Tibet om daar in de grote kloosters te studeren. Hij heeft zich eerst verdiept in de boeddhistische leer, op de tweede plaats heeft hij die bestudeerd en gemediteerd en als derde gerealiseerd.

Hoewel Lama Tsong Khapa bij verschillende grote meesters in Tibet studeerde, vond hij op een gegeven moment dat hij de subtiele punten over de wijsheid van de leegte niet echt goed kon leren van iemand anders. Hij ging vervolgens heel hard aan de slag om zijn geest nog meer te zuiveren en nog meer positieve energie te verzamelen. Hij kreeg vervolgens direct contact met Manjushri, de Boeddha van Wijsheid, en ontving van hem de nodige informatie voor het realiseren van de leegte. Pas toen hij dat allemaal op een rijtje had, is hij begonnen met het op schrift stellen van zijn bevindingen.

De grote Indiase meester Atisha slaagde er vooral in om de overdreven voorkeur voor magie terug te dringen tot daar waar hij thuishoorde en het echte boeddhisme op de voorgrond te zetten. De grootste verworvenheid van Lama Tsong Khapa was dat hij in zijn tijd de scheiding, die was ontstaan tussen mensen die het soetra-onderricht volgden en de beoefenaars van de tantra's wist op te heffen. Dat lukte hem door te verklaren dat beide onderdelen behoren tot een en hetzelfde pad en men met het soetra-onderricht moet beginnen om vervolgens met de tantrische meditaties een boeddha te worden. Bovendien slaagde Lama Tsong Khapa erin de subtiele punten, die in filosofisch opzicht belangrijk zijn voor het begrijpen van de leegte, glashelder te verwoorden.

Dit is maar een heel klein tipje van de sluier die ik hier oplicht over het leven van Atisha en Lama Tsong Khapa. Er zijn verschillende kanten aan het lezen van biografieën van grote meesters. Aan de ene kant kan het heel erg inspirerend zijn, aan de andere kant helpt het ons ook om te begrijpen wat voor bijzondere mensen dat waren. Anders zijn we heel gauw geneigd te denken dat wij net zo zijn als zij. Om praktisch te blijven: er is een biografie van Atisha, er is een biografie van Lama Tsong Khapa, er zijn biografieën van andere grote meesters. Ook van grote vertalers, dat waren ook al op jonge leeftijd volledig gerealiseerde boeddha's. Het is nuttig die boeken te lezen, dat geeft je een idee over wie we het eigenlijk hebben en waar die namen die we tegenkomen voor staan. Kijk eens of je een biografie te pakken kunt krijgen en daar iets van kunt lezen. (Vert.: ik heb zelf een biografie van Buton Rinpochee in het Engels vertaald met als titel 'A Handful of Flowers', zie ook de boekrecensie in het vorige MM).

Tot zover een uitleg van de voortreffelijke kwaliteiten van twee van de samenstellers van dit Lam Rim-onderricht.

Uit een lezing door de eerwaarde Geshe Sonam Gyaltsen
Vertaling Hans van den Bogaert

Afbeeldingen van de overleveringslijnen

Andy Weber, de vaste leraar boeddhistische kunst van het Maitreya Instituut, gaf onlangs een lezing in Amsterdam over afbeeldingen van de overleveringslijnen als inleiding voor de tekencursus die in Emst volgde. Dit is een kort verslag van zijn lezing.

De aanleiding van dit tekenweekend was een verzoek van Paula de Wijs-Koolkin om dit onderwerp eens nader toe te lichten. Naar mate ik mij er verder in verdiepte bleek dat het niet zo moeilijk was maar wel omvangrijk.

Dit onderwerp is nieuw in onze cultuur. Het kwam tot ons in jaren '60. Toen moest je een guru hebben anders telde je niet mee. En nu leren wij nog steeds wat het nu werkelijk betekent om een guru te hebben. Wat betekent het woord goeroe nu eigenlijk. 'Goe' komt van 'goena' wat 'voortreffelijke kwaliteiten' betekent en 'roe' komt van 'roechi' wat 'verzameling' betekent. Dus een verzameling voortreffelijke kwaliteiten. Kwaliteiten die je iemand toe dicht. Dit in tegenstelling tot het woord 'lama' wat een titel is. 'La' betekent 'voortreffelijk', 'ma' betekent 'moeder', iemand die geboorte geeft aan het voortreffelijke, in dit geval de ontwakende bodhichitta. Het woord 'moeder' heeft in dit geval ook betrekking op het Mahayana aspect dat iedereen eens je moeder zal zijn en dus ook is geweest. Dit is de reden waarom wij liefde en compassie voor levende wezens moeten ontwikkelen. Daarmee komen we uit op de term 'spirituele leraar'. Wat betekent dat: 'mijn' spirituele leraar. Om dit te onderzoeken moeten we ons eerst realiseren dat er verschillende niveaus zijn waarop wij een spirituele leraar kunnen hebben: Dharma-onderricht, het onderricht in rituelen, tantrisch onderricht door initiaties, een spirituele mentor of de zogenaamde 'rootlama'. De laatste is een lama die zeer speciaal voor je is, de personificatie van al het andere, een lama die je misschien niet eens in dit leven hebt ontmoet of zal ontmoeten, een lama waarvoor je alles opzij zet en alles wil doen om zijn onderricht te ontvangen.

Alex van Baar

Andy Weber

Het onderricht van de Boeddha is vastgelegd in 84.000 verschillende leringen en zoals ik al vaker heb gedaan ga ik terug naar het levenswiel, dat jullie hier op deze dia zien. Het toont de basis van het boeddhisme. Dit is jullie bestaan en het wiel hangt om jullie nek. Het toont de cycli van onafgebroken wedergeboorten. In het centrum zien jullie drie dieren, het varken symbool van de onwetendheid, de slang symbool van woede en haat en de haan (soms een duif) als symbool van begeerte. Dit zijn de drie emoties die de motor zijn voor het karma. Onze levensstijl voedt de motor constant, als een kip die gedreven door deze verstorende emoties de zaadjes van de dorsvloer oppikt en daarmee constant karma genereert. We zijn in staat om elk gedeelte van een seconde karma te creëren. We dwalen rond door de bestaanswerelden en ondergaan alles. Het enige wat de spirituele leraren willen is, dat wij uit het wiel ontsnappen, weg van de onzekerheid, omdat wij ons volgende leven niet kunnen kiezen. Wij hebben immers geen controle over onze volgende levens. Het is de spirituele leraar die het zaadje in de leerling plant en het is de taak van de leerling het zaadje te laten groeien en te ontwikkelen op weg naar bevrijding.

Deze volgende dia toont het Dharmawiel. In het centrum zien we de drie kleuren van lichaam, spraak en geest van onze persoon. Het is constant in beweging, gevoed door onze ervaringen en bijeengehouden door de twee ringen van de twee realiteiten. Daaruit ontstaat het achtvoudige pad, weergegeven door acht spaken. Elk heeft de vorm van kleine lotusbladen, die elk op zich openen en uitgroeien tot een bloem. Bloemen die leiden tot de buitenste drie ringen van de verlichting, de drie ringen van de Sambhoghakaya's.

Deze dia toont de Boeddha Shakyamoenie. De eerste keer draaide hij het wiel van de Dharma in Sarnath en gaf het onderricht van de vier edele waarheden en het Hinayana dat bestaat uit de beoefening van het achtvoudige pad. Door het verkrijgen van het inzicht in de onafhankelijkheid van objecten wordt het doel, nirvana, bereikt. Bij de tweede draai aan het wiel gaf de Boeddha het onderricht over het Mahayana, met een doel voorbij ons eigen bestaan. De beoefening bestaat uit de zes perfecties. Deze zijn in de aura van de Boeddha gesymboliseerd, de olifant staat voor vrijgevigheid, de sneeuwleeuw voor morele zelfdiscipline, een jonge man die een balk omhoog houdt staat voor geduld, een krokodil staat voor enthousiaste volharding, een naga staat voor meditatieve concentratie en een garuda voor wijsheid. Door deze perfecties te beoefenen proberen we de gewaarwording van onszelf en ons vasthouden daaraan te verminderen en klaar te staan voor anderen. De derde keer dat de Boeddha het wiel draaide gaf hij onderricht in de pad van de tantra, het

Vadjrayana. De beoefening van dit pad bestaat uit verschillende yoga's. Ondanks dat de Boeddha Shakyamoenie dit onderricht in een kort tijdsbestek gaf, duurde de ontwikkeling daarvan eeuwen. Een boeddhistisch principe stelt dat wij alles dienen te onderzoeken en te controleren en niet maar klakkeloos moeten aannemen wat de leraar zegt. Dit maakt dat ieder van ons zelf de verantwoording op zich neemt het boeddhisme een levende en zich ontwikkelende religie te houden.

Elk pad heeft ook zijn eigen helden. Voor het Hinayana zijn dat de arhat's, vaak afgebeeld als oude Chinese mannen. Het zijn menselijke volgelingen, die het nirvana in één leven hebben bereikt en daar verblijven in hun menselijke vorm. Tibetanen geloven dat ze dus nog steeds bestaan en werken voor het welzijn van alle wezens. Samen met de beschermers van de windrichtingen verblijven ze in een stoepa totdat het onderricht van de Boeddha Shakyamoenie is verdwenen. Bij het aanbreken van het nieuwe tijdperk zal Maitreya ze bevrijden en zullen zij weer hun rol vervullen. Ik zou het op prijs stellen dat jullie als eerste een tekening maakt van de arhat Lam Chung. Hij kon niets onthouden, zelfs de meest simpele mantra niet. De monnikengemeenschap waarvan hij deel uitmaakte, vroeg zich af hoe hij van nut kon zijn en men bracht het probleem onder de aandacht van de Boeddha. De Boeddha gaf hem de opdracht de tempel te vegen en tijdens het vegen alleen maar te denken: verwijder stof en verwijder het vuil. Dat werd zijn baantje, een tempelveger. Na jaren vegen kreeg hij een directe realisatie van de afhankelijkheid van objecten. Stof was afhankelijk en daarmee van alles afhankelijk en hij bereikte het nirvana.

Voor diegenen die hier nieuw zijn het volgende: jullie krijgen te maken met een raster. Daarbij moet je je voorstellen dat een raster tot doel heeft de relatieve maten van de afbeeldingen vast te leggen. Daarbinnen teken je de afbeelding en iedereen doet dat op zijn eigen unieke wijze.

De lijn met helden, ook wel aangeduid als pandits (geleerden), van het Mahayana-pad start met Nagarjuna. Zijn denken vestigde de Mahayanagedachte. Wanneer hij werd geboren is niet bekend, evenmin wanneer hij is gestorven. Aangenomen wordt dat hij eeuwen leefde. De verhalen van de helden van het Vadjrayana, ook mahasiddha's genoemd, zijn nagenoeg steeds dezelfde. Het waren allen excentriekelingen, ze waren bijna allen van goede komaf en verwierpen na verloop van tijd alles. Ze gebruikten allerlei zaken, die voor de gewone monnik verboden waren. Ze werden allen verschoppelingen van de maatschappij en waren bekend om hun magische krachten.

Tot zover de eerste afbeeldingen. Onze leraar kan zich manifesteren in elk van deze vormen. Je weet maar nooit welke. De oude Kadampa-meesters gedroegen zich uiterlijk als een volgeling van het Hinayana, innerlijk als een Mahayana-volgeling en in het

Schildering Andy Weber

Boeddha Shakyamoenie

geheim beoefenden zijn de tantra. In veel gevallen werd pas na het overlijden van zo'n meester bekend, aan de hand de achtergebleven voorwerpen, welke tantrische yoga's hij beoefende.

Op deze dia zien jullie Goeroe Rinpochee, ook wel bekend als Padma Sambhava. Deze laatste naam betekent 'hij die uit een lotus is geboren'. Hij is de meest magische van hen allen, een geshe, die na het verkregen onderricht de verlichting bereikte. De kracht van Goeroe Rinpochee was dat hij de aspecten van het Vadjrayana, het tijdelijke en het spirituele met het wereldlijke verenigde. Op de afbeelding zie je dan ook dat hij zowel de kleden van een koning, als de monnikspij draagt. Het was Goeroe Rinpochee die het boeddhisme naar Tibet bracht. Opgeroepen door Trisong Detsen transformeerde hij de lokale godheden, in plaats van ze te verwerpen, tot beschermers van de Dharma. Hij zei simpelweg tot de bewoners: "Kijk, ze zijn goed, maar ik ben beter. Mijn kracht is groter dan die van hen." En zo van vallei tot vallei bracht hij het boeddhisme in Tibet. Zijn hoed onthult de verschillende niveaus van zijn krachten. In het midden zien we drie kleine juwelen rondom een grote, de drie kaya's rondom hun verenigde kracht. De blauwe achtergrond duidt op ruimte. Daarboven zien we een maanschijf van het toenemende bodhichitta en een zonneschijf, symbool van kennis van de leegte. Bovenop zien we een halve dordje, symbool voor het inzicht in de realiteiten, die getooid gaat met drie veren, wederom de drie kaya's symboliserend. Op de afbeeldingen is Guru Rinpochee meestal vergezeld door zijn twee vrouwen. Kenmerkend is de drietand, een oud hindoe symbool, ten teken dat Guru Rinpochee ook deze krachten overwonnen heeft. De drietand is versierd met drie schedels wederom een symbool van de drie kaya's. Aan de dubbele dordje, die de drietand aan de staf verbindt, is een sjaal gewikkeld. Aan deze sjaal zien we de voorwerpen van een tantrische yogi, de trommel en een bel. De bel en de dordje in de rechterhand van Guru Rinpochee vormen samen de vereniging van mannelijke en vrouwelijke krachten. Guru Rinpochee is altijd gezeten op een puntige lotus die, samen met het woelige water rondom hem, zijn krachten duidelijk maken.

Op de volgende dia zien we Tilopa. Zijn gedachten vormen de basis van de Kagyu overleveringslijn. Zijn kroon is gemaakt van gedroogde schedels waarop wij één van de vijf dhyani boeddha's zien. Hij mediteerde op heilige plaatsen daar waar de hindoe's hun doden verbranden, daarom is zijn lichaam grijs. Mahasiddha's zijn bijna altijd naakt en mager, zij leefden op hun meditatieve krachten en droegen een sjaal om hun middel.

Schildering Andy Weber

Goeroe Rinpochee Padma Sambhava

We gaan door met Naropa, een rusteloze ziel. Zijn vader was een drankkoopman. In het hindoekaste-systeem ben je dan een paria. Toen hij Tilopa ontmoette, wist hij instinctief dat dit zijn leraar was. Twaalf jaar lang was hij zijn bediende, meer zijn totale slaaf en volbracht elke wens van zijn meester. Nadat hij uiteindelijk voedsel had gestolen om zijn meester te behagen, kreeg hij een eerste teken dat hij geaccepteerd was. Dit is heel belangrijk, want een leerling moet zich bewijzen om op het voertuig van zijn meester te mogen meegaan. Zes maanden later was hij verlicht. Dit toont weer het belang van de band tussen leraar en leerling.

Vervolgens zien we Marpa. Marpa is het toonbeeld van materieel bezit. Hij had alles wat hij zich kon wensen. Toch wilde hij de Dharma bestuderen en kocht teksten en volgde onderricht in India. Na 21 jaar ontmoette de materieel ingestelde Marpa een vagebond, een nietsnut, die leefde van het vuil van de straat. Hierin zag hij onomstotelijk zijn leraar en die persoon was Naropa.

Volgende dia. Milarepa, de hartszoon van Marpa. De bekendste yogi van Tibet, beroemd om zijn dichtwerk. Hij veranderde van de realiteit van een moordende tovenaar in de realiteit van een verlichte. Hij werd de leerling van Marpa en moest zichzelf bewijzen. Hij moest huizen bouwen, waarna Marpa hem die weer liet afbreken. Hij bouwde vierkante huizen, brak ze weer af, ronde huizen en brak ze af, driehoekige huizen en brak ze weer af. Hij leefde op de etensresten die zijn meester hem schonk en dat alles om onderricht van zijn meester te krijgen.

Jullie hebben het veel gemakkelijker, je boekt een weekend hier in Emst, betaalt en je zit bij een geshe onderricht te volgen. Maar de resultaten zijn navenant aan de inspanningen. Het werd zelfs Milarepa te veel. Hij koos een andere leraar, maar er gebeurde niets. Marpa hoorde wat er gebeurd was en riep hem naar huis. Milarepa leerde wat mededogen was.
Als we een behoorlijke begeleiding willen hebben moeten we ons totaal openen. Doen wij dat? Wij verbergen onze negativiteiten en angsten. Hoe kan een leraar je dan van een goed advies dienen. Uit bovenstaande zien we ook een verschil tussen de diverse overleveringslijnen. Binnen de Kagyu moeten we eerst oefenen, oefenen en nog eens oefenen voordat we een tekst kunnen bestuderen. Eerst moeten ze alle voorbereidende oefeningen doen: 100.000 neerbuigingen 100.000 mandala offerandes, 100.000 mantra's en nog een paar. En misschien, misschien krijgen ze dan een stukje tekst, waarna ze weer in retraite gaan. Je moet zelf kiezen wat je ligt.

Atisha. Ik heb hier geen dia van. Maar vanuit Atisha komt de Kadampa-lijn. Het was door hem dat het boeddhisme voor de tweede keer naar Tibet kwam. Het boeddhisme was bijna weg uit Tibet op een paar kleine koninkrijken in het westen na. Een van de koningen, Yeshe Öd, verzocht Atisha naar Tibet te komen en Dharma-onderricht aan zijn onderdanen te geven. Terwijl koning Yeshe Öd goud inzamelde voor Atisha werd hij ontvoerd en zijn gijzelnemers vroegen voor zijn vrijlating zijn gewicht in goud. Maar er was slechts genoeg voor zijn lichaam en niet voor zijn hoofd. De koning stelde dat het beter was het goud aan Atisha te geven. Deze laatste raadpleegde Tara, zijn belangrijkste meditatieboeddha. In een visioen vertelde Tara hem dat als hij naar Tibet zou gaan zijn leven met twintig jaar zou worden bekort, maar dat de vruchten van zijn onderricht tot in lengte van dagen merkbaar zouden zijn. Atisha aarzelde geen moment en vertrok. De koning werd een kopje kleiner gemaakt. En misschien, heel misschien weten wij door deze actie nu van de Dharma. Kun je je dat voorstellen, iemand die het Dharma-onderricht belangrijker vindt dan zijn eigen leven?

Volgende dia: Lama Tsong Khapa. Hij werd geboren in 1357 in Amdo in het district Tsong-kha, dat 'land van uien' betekent. Zijn Tibetaanse naam is Dje Rinpochee, wat zoveel als 'kostbare heer' betekent. Nadat hij onderricht had gekregen van alle grote meesters van Tibet, schreef hij de Lam Rim Chenmo. Hierin bracht hij alles te samen, leringen en commentaren. Op de thangka is hij afgebeeld als de Boeddha Shakyamoenie, die ook zijn komst voorspelde. De Tibetanen zien hem dan ook als de derde boeddha. Voor sommigen is Guru Rinpochee de tweede boeddha, voor anderen is dat Nagarjuna. Zijn handen zijn in de mudra van het onderricht geven en vanuit zijn vingers komen twee lotussen met daarop een zwaard en een tekst. De gele muts van de Gelugpa-orde, die hij oprichtte, staat voor zuivere morele ethiek, het uiterlijk van een beoefenaar. Vaak wordt hij afgebeeld met zijn twee belangrijkste leerlingen Gyeltsab Dje links en Khedrub Dje rechts. Deze laatste werd de eerste tripa, de troonhouder van het Gaden Klooster, de eigenlijke overleveringslijn van de Gelugpa.

Dit brengt ons bij de op een na laatste dia: de Gelugpa-overleveringslijn. Dit is de korte versie. Monniken, en voornamelijk de jongeren in opleiding, gebruiken deze om dagelijks de overleveringslijn te reciteren. De Dharma komt niet van jou, maar van vele leraren voor jou. Wij, leken, reciteren de overleveringslijn slechts twee maal per maand. In het centrum van de afbeelding zien we Boeddha Shakyamoenie, met daaromheen velden van bodhisattva's, filosofen, tantrische beoefenaars en meditatieboeddha's. Verder naar beneden zien we de arhat's, daka's, dakini's en beschermers van de leer. Geheel onderaan zien we de goden van het hindoeïsme die offerandes brengen aan de overleveringslijn. Wanneer we tijdens een meditatie dit veld visualiseren, zullen na afloop alle bodhisattva's, filosofen, tantrische beoefenaars, meditatieboeddha's en anderen oplossen in de Boeddha Shakyamoenie. Als laatste daalt de Boeddha in de beoefenaar af, die daarmee een krachtige connectie opbouwt met de overleveringslijn.

Op de laatste dia zien we de uitgebreide versie van de overleveringslijn. Er zijn 398 verschillenden figuren op afgebeeld en het kost een schilder 8 maanden tot een jaar om een dergelijke thangka te voltooien. In het centrum visualiseer je je eigen spirituele leraar, in zijn hart zien we een afbeelding van de Boeddha Shakyamoenie. Daaronder is Lama Tsong Khapa met zijn twee belangrijkste leerlingen afgebeeld en verder worden de velden net zo opgebouwd als in de korte versie alleen nog uitgebreider. Deze afbeelding toont de ongelooflijke lange lijst tussen de spirituele leraar en de leerling met de verantwoordelijkheden aan beide zijden om de kennis op de juiste wijze over te dragen. Deze unieke afbeelding is geen echte wereld, het is de realisatie van Boeddha Shakyamoenie.

Na het tekenen van een aantal afbeeldingen van leraren van de overleveringslijnen werd de positieve energie van het tekenweekend toegewijd aan het welzijn van alle wezens. Wij zijn dankbaar voor de overdracht van de kennis van Andy die hij heeft gekregen van zijn leraar en zijn leraar van diens leraar en deze leraar van diens leraar enzovoort, tot ver terug toen de eerste kunstenaar met behulp van een spiegeling in het water voor het eerst de maten van de Boeddha Shakyamoenie kon vastleggen in een raster.

Door Nico Knol

Tibet nieuws

Europese Parlementaire Conferentie over Tibet

In samenwerking met de All Party Parliamentary Group UK organiseerde International Campaign for Tibet Europe een Conferentie over Tibet in Brussel voor Europese parlementariërs.
Een van de meest belangrijke doelstellingen van International Campaign for Tibet Europe is het organiseren en ondersteunen van parlementaire initiatieven voor Tibet. Op 29 maart jl. werd een goede start met betrekking tot deze doelstelling gemaakt door de organisatie van een 2-daagse European Parliamentarian Conference in het Europees Parlement in Brussel. ICT had samen met de All Party Paliamentary Group uit Engeland parlementariërs uit verschillende Europese landen uitgenodigd om van gedachten te komen wisselen over de huidige stand van zaken rond Tibet en betere communicatie en coördinatie van parlementaire initiatieven.

Het aantal parlementariërs dat deelnam aan de conferentie was groot en divers, niet alleen werd er door veel Europese parlementariërs deelgenomen, ook Europarlementariërs waren goed vertegenwoordigd. Al met al waren er deelnemers uit zo'n 15 verschillende Europese landen waaronder Frankrijk, Noorwegen, Polen, Spanje, Letland en natuurlijk Nederland.

Uit de Verenigde Staten waren onder meer speciaal overgekomen Julia Taft, de Speciale Coördinator voor Tibetaanse Zaken en Richard Gere, bestuurslid van ICT Europe. De delegatie van de Tibetaanse regering in ballingschap bestond uit Kalun T.C. Tethong, minister van Buitenlandse Zaken, Kasur Lodi G. Gyari, speciale afgezant van Zijne Heiligheid de Dalai Lama en afgevaardigden van Zijne Heiligheid de Dalai Lama uit Londen, Genève, Parijs en Budapest.

Na een heerlijk, Tibetaans diner op 28 maart, waarbij er door de deelnemers informeel over de Tibetaanse kwestie van gedachten werd gewisseld, werd er op 29 maart in het Europees Parlement tijdens de conferentie zelf over vele uiteenlopende onderwerpen aangaande Tibet gesproken. Op de agenda stonden onder meer de 'EU-China dialoog', 'de 56ste VN Mensenrechten Commissie en de China resolutie' en 'de Positie van de Tibetaanse regering'.

Aan het eind van de dag werd er in gezamenlijk overleg een actieplan voor de toekomst opgesteld. Dit plan zal er in de toekomst voor moet gaan zorgen dat parlementariërs middels een communicatienetwerk efficiënt, snel en makkelijk gemobiliseerd kunnen worden. Er zijn echter nog meer concrete resultaten geboekt: de conferentie werd namelijk afgesloten met een gezamenlijke persverklaring en een resolutie over de toekomst van Tibet. Deze resolutie werd unaniem aangenomen door alle aanwezige parlementariërs.

De goede resultaten van deze conferentie getuigen van de noodzaak communicatie en coördinatie van parlementaire initiatieven te ondersteunen. In de toekomst zal International Campaign for Tibet zich hier dan ook sterk voor blijven maken.

Door Caroline Lindner

Teleurstelling in Genève

Ieder jaar wordt in Genève in maart en april de bijeenkomst van de mensenrechten commissie van de VN gehouden. Dit jaar had ik het voorrecht om als lid van het Tibet VN-Team aan deze 56ste commissie deel te nemen. Nadat ik daar drie weken intensief voor Tibet heb gelobbyd bij de leden van commissie, leek het mij goed om verslag te doen over de afhandeling van de door de Verenigde Staten ingediende resolutie, waarin China veroordeeld wordt voor het schenden van de mensenrechten in China en Tibet. Het gevecht om een resolutie over Tibet op het VN-platform aangenomen te krijgen was niet anders dan in voorafgaande jaren. Ieder land kan tegen een haar onwelgevallige resolutie een zogenaamde 'geen actie motie' indienen. In feite verdwijnt de resolutie dan van de tafel, zelfs zonder dat er over de resolutie zelf gestemd wordt. Natuurlijk diende China ook dit jaar weer een 'geen actie motie' in. Ook gebruikte de Chinese delegatie op de haar bekende agressieve wijze om VN-leden over te halen deze motie te ondersteunen. Met name veel Afrikaanse landen werden overgehaald door beloften van geld en andere ondersteuning. Daarnaast gebruikte China haar overwicht in de regio om veel Aziatische landen deze motie van 'geen actie' te laten ondersteunen. Inmiddels heeft het Tibet VN-team al vele jaren ervaring met het werk in Genève. Ons team werkte dan ook minstens even efficiënt en effectief als andere professionele delegaties en lobbyisten. Ondanks onze inzet haalde de resolutie het niet. Het is bijzonder teleurstellend dat in een organisatie als de VN dergelijke overduidelijke en bijzonder ernstige schendingen van de mensenrechten niet eens aan de orde kunnen komen. De uitkomst van de stemming had anders kunnen zijn als de Verenigde Staten hun resolutie krachtiger hadden ondersteund. Daarnaast is het bijzonder deprimerend dat de EU deze resolutie niet wilde ondersteunen als zogenaamde 'cosponsor'. De EU blijft meer zien in haar 'stille diplomatie', die niet alleen bijzonder stil is, maar ook 'buitengewoon effectief', zoals met name veel Chinezen dit afgelopen jaar hebben kunnen merken. We hebben het echter de Chinese delegatie drie weken lang bijzonder moeilijk gemaakt en de stemming over de 'geen actie motie' was bijzonder spannend. China heeft in ieder geval een hoop energie en geld moeten steken in het afwenden van deze resolutie. Daarnaast hebben we ondersteuning weten te krijgen van een paar van de grootste NGO's zoals 'Human Rights Watch', 'Amnesty International', en de 'International Commission of Jurists'. Met deze organisaties hebben wij zeer interessante contacten opgedaan. Een cynische troost is dat er in ieder geval ook dit jaar met Chinees geld weer een aantal nieuwe bruggen bijkomen in Afrika. Een belangrijk resultaat

van deze drie weken is dat ook wij van onze kant onze strategieën moeten herzien in ons werk voor Tibet. Ik ben zeer dankbaar dat jullie allen die acties hebben ondernomen om onze regering en minister van Aartsen aan te sporen tot een actievere ondersteuning van de resolutie. Verscheidene kamerleden hebben de zaak opgenomen en tot tweemaal toe is er een debat geweest in de Tweede Kamer. Daarnaast hebben meerdere Nederlandse NGO's onze activiteiten ondersteund. Al deze inspanningen zijn niet tevergeefs geweest. Ondanks de uitkomst van de stemming over de motie (22 voor, 18 tegen en 12 onthoudingen), zijn de schendingen van de mensenrechten in Tibet en China uitgebreid bediscussieerd bij de mensenrechtencommissie van de VN. Om deze discussie op gang te houden is het uiterst belangrijk dat wij druk blijven uitoefenen op de Nederlandse regering. Daarnaast is het belangrijk dat er een internationale coördinatie komt zodat dergelijke resoluties in de toekomst op een brede ondersteuning kunnen rekenen. Nu is het vaak zo dat sommige landen om politieke redenen resoluties van andere landen niet willen ondersteunen. Tot slot wil ik jullie danken voor jullie ondersteuning en inzet.

Tsering Jampa, voorzitter

Karmapa

Z.H. de Dalai Lama heeft eind maart bevestigd dat India de Karmapa een vluchtelingenstatus wil geven. "Ik heb de Indiase regering gevraagd om hem te laten blijven zodat hij kan studeren. India schijnt daar geen problemen mee te hebben." Volgens de Dalai Lama is het zijn morele plicht om de Karmapa te helpen, nu de 14-jarige jongen in India wil blijven. Het is nog niet duidelijk of het politiek asiel betreft of dat de gevluchte Karmapa toestemming krijgt om - net als veel andere Tibetaanse monniken - in India te studeren. In Tibet krijgt hij daar weinig ruimte voor.

De Karmapa - de derde spirituele leider van de Tibetanen na de Dalai Lama en de Panchen Lama - vluchtte eind december uit zijn klooster in Tsurphu, in midden-Tibet. Mocht hij in India kunnen blijven, dan zou hij zich kunnen vestigen in het klooster van Rumtek (Sikkim), waar zijn voorganger de 16e Karmapa ook resideerde. Toch zijn er ook andere claims op deze troon van de Kagyu-traditie, een van de oudste orders van het Tibetaanse boeddhisme. Twee jaar geleden leidde een strijd tussen de verschillende fracties tot geweld in Sikkim.

De Dalai Lama ontkende dat de 17e Karmapa hem zal opvolgen als leider van Tibet, hij stelde vast dat de jongen "een van de verscheidene belangrijke lama's" is. Volgens de Tibetaanse regering in ballingschap moesten de ouders van de Karmapa Lhasa verlaten en zijn ze verbannen naar de provincie Amdo, waar ze vroeger woonden als nomaden. Ze zouden zwaar worden bewaakt. Het klooster in Tsurphu zou volgens recente berichten zijn gesloten voor bezoekers.

Tibet Support Groep Nederland
Samengesteld door Paula de Wijs-Koolkin

De nieuwe incarnaties van Karmapa en Ling Rinpochee.

'home page'

De hal is verbouwd, zoals de meesten van u inmiddels al ondervonden hebben. De **bibliotheek** is tijdelijk buiten gebruik. We zullen een nieuw systeem ontwikkelen voor het uitlenen van boeken en tapes. Tot dan lenen wij niets uit. Tijdens de weekenden en cursussen kunt u wel in een deel van de boeken lezen.

Tot op heden is **Herman** nog steeds het enige lid van de **werkgroep Nieuw Gebouw**. Alle mouwenopstropers gevraagd.

Het afgelopen **kinderweekend** was weer een groot succes. Eén en twintig kinderen hebben zich uitstekend vermaakt met het programma van **Sander en Sandra**. Bevestiging van de vreugde ziet u op de foto.

Onlangs kregen wij van het hoofdkantoor van de FPMT de 'Guidelines for the Basic studyprogram' binnen. Daarin staat vermeld hoe wij het **basisprogramma** verder moeten inrichten. Een belangrijke taak daarin is weggelegd voor de teacher-assistent, of te wel studieleider. Voor vragen over uw studies kunt u **Janny de Boer** of **Marco Werre** aanspreken.

Wist u al dat de lessen van Geshela dubbel worden opgenomen. Eénmaal op het oude vertrouwde systeem van cassettebandjes en eenmaal op **mini-disc**. Deze laatste is een ontwikkeling die inmiddels een grote vlucht heeft genomen. De hele les (van een ochtend of middag), inclusief gebeden en recitaties, past op een zo'n mini-disc. Voordelen zijn duidelijk; er wordt geen enkele tekst meer gemist en alles is digitaal opgeslagen. Als u in het vervolg om een specifieke les vraagt krijgt u van die les dan ook één cassettebandje van twee uur. En wie weet, bij voldoende vraag, kunnen we misschien in de toekomst de lessen ook aanbieden op mini-disc zelf of op CD.

Ook worden er weer **transcripten** van de lessen van het basisprogramma gemaakt. Een enorm karwei. Om u een indruk te geven, dit is wat er gebeurt. De coördinator van de transcripties verzamelt de cassettebandjes en deelt deze tijdens het weekend uit aan de vrijwilligers. Zij luisteren naar de gesproken tekst en typen onderwijl deze op een computer in. Alle teksten van de lessen worden verzameld en komen terecht bij een redigeerder. Voor de Lam Rim is dat **Amrit Rienks**, voor de Lo Rig is dat **Anne Veen**. Deze vrijwilligers maken een geheel van de teksten en controleren onder andere op stijl en andere zaken. Als laatste controleert onze vertaler, **Hans van den Bogaert**, de tekst nog eens en verzorgt het reproduceren. Hij neemt de teksten vrijdagavond voor de les mee, waarna de coördinator de teksten van een sticker voorziet. Elke student pakt zijn exemplaar eruit, waarna de overgebleven teksten naar het huisadres worden verstuurd. Vindt u het gek dat dit gehele proces, het vervaardigen van een transcript van een weekend, zo'n vier weken in beslag neemt. Heeft u tijdens de lessen vragen over de transcripten, dan kunt u voor de Lam Rim terecht bij **Wil Sparreboom** en tijdens de Lo Rig bij **Inge Eijkhout**.

Zijne Heiligheid komt in september naar Frankrijk. **Suzanne Bulten** heeft een meldpunt geopend, zodat actie v.w.b. transport en verblijf aldaar gezamenlijk kan worden ondernomen. Suzanne is te bereiken op e-mail: sbulten@zonnet.nl .

En wist u al dat het instituut sinds kort beschikt over een **computer netwerk**. Weliswaar een eenvoudig netwerk, maar het is een netwerk. Er kan weer verder gebouwd worden aan een toekomst, waarin de dienstverlening nog hoger in het vaandel staat.

De nieuwe zomer Lam Rim staat bij het verschijnen van dit magazine voor de deur. Tijdens de cursus van vorig jaar hebben een aantal studenten het initiatief genomen om gezamenlijk een reis naar Tibet te maken. Over een paar weken is het dan zo ver; **Raoul, Lies, Nancy, Nico, Rimke, Saskia** en **Henk** vertrekken voor een maand naar het thuisland van Geshela en Amchela en gaan de grote en kleine heilige plaatsen bezoeken. Daar zult u nog wel meer over horen.

Heeft u ook onderwerpen die de moeite van het berichten waard zijn. Meld het ons.

Herman en Nico

Ode aan de vrijwilligers

Het nieuwe programma van de FPMT Basisstudie is in april jl. gestart. De eerste weekenden zijn wat de medewerkers betreft redelijk goed verlopen. Organisatorisch moeten er natuurlijk nog wel wat puntjes op de i worden gezet, maar daar werken we aan en mocht u nog een idee hebben, dan houden wij ons aanbevolen. Wederom is duidelijk gebleken dat het niet mogelijk is het Maitreya Instituut zonder de hulp van vrijwilligers te laten draaien. Zonder vrijwilligers en studenten is er geen instituut. Deze zin klinkt nogal standaardmatig. Het instituut is er voor de Dharma-beoefening en indien er geen vrijwilligers meer zouden zijn, zou het instituut zijn rol van Dharma-instituut niet meer op dezelfde nonprofit-basis kunnen voortzetten.

Naast een plaats waar u op comfortabele wijze kennis kunt nemen van de oorspronkelijke boeddhistische leer en onder deskundige leiding ervaring met meditatie kunt opdoen, is het Maitreya Instituut tevens een plaats waar u gemakkelijk positieve energie kunt verzamelen. De mogelijkheden tot beoefening zijn in de praktijk legio aanwezig, vanaf het vervullen van verantwoordelijke functies tot en met de schoonmaakwerkzaamheden en andere bezigheden onder de veelzeggende noemer 'karma-yoga'. Daarmee is de titel 'Ode aan de vrijwilligers' in feite onzin. Vrijwilligers zijn immers de mensen die de lessen van de lama's goed hebben begrepen. De uitspraak "Ik doe al zoveel voor het instituut" moet dan ook worden uitgelegd als: "Wat verzamel ik toch een hoop positieve energie". Zo moet het bordje 'Vrijwilligers Gevraagd' eigenlijk worden vervangen door: 'Gelegenheid voor het scheppen van positieve energie aangeboden'. De uitspraak "Ik doe het allemaal ik mijn eigen vrije tijd" zou moeten worden vervangen door: "Is mijn motivatie nog wel goed?"

Ik heb weer veel mensen gezien die zich ongevraagd op het keukenwerk hebben gestort, die vol plezier afwassen, met vreugde en geduld de teksten transcriberen en voor vele collega moeder-voelende-wezens de tafel dekken. Met welk een grandioze visie hebben de lama's de FPMT - de Foundation for the Preservation of the Mahayana Tradition - wereldwijd neergezet, opdat wij allemaal in de gelegenheid worden gesteld een beetje positieve energie te kunnen opbouwen. Ode aan hen.

Door Nico Knol

Marie-Louise Kersbergen

Sandra Tideman met de deelnemers aan het kinderweekend van 20 en 21 mei jl.

Overzicht kalender
van juli t/m oktober 2000

MET CURSUSSEN, LEZINGEN EN GEBEDSDIENSTEN IN EMST, AMSTERDAM EN GRONINGEN

J U L I :

1 (30)	Offerande aan de Medicijn Boeddha
6	Geboortedag van Zijne Heiligheid de Dalai Lama, Offerande aan de spirituele meesters
7 t/m 14	Lam Rim Zomercursus door Geshe Sonam Gyaltsen
9 (8)	Wassende maan Tara offerande
11 (10)	Offerande aan de spirituele meesters
14 t/m 21	Groepsretraite op de Lam Rim, als verlenging van de voorafgaande Lam Rim cursus
16 (15)	Volle maan Tara offerande
26 (25)	Offerande aan de spirituele meesters
28 t/m 30	Tara retraite in Emst
31 (30)	Offerande aan de Medicijn Boeddha

A U G U S T U S :

7 (8)	Wassende maan Tara offerande
9 (10)	Offerande aan de spirituele meesters
15 (15)	Volle maan Tara offerande
24 (25)	Offerande aan de spirituele meesters
29 (30)	Offerande aan de Medicijn Boeddha

S E P T E M B E R :

1 t/m 4	Lam Rim retraite in Emst
6 (8)	Wassende maan Tara offerande
8 (10)	Offerande aan de spirituele meesters
10	Open dag Maitreya Amsterdam
13 (15)	Volle maan Tara offerande
13	Lezing Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Amsterdam
15 t/m 17	Weekend Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Emst: Geest en cognitie 4
20	Lezing Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Groningen
22 t/m 24	Weekend Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Emst: Het Pad naar de Verlichting
23 (25)	Offerande aan de spirituele meesters
27	Lezing Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Amsterdam
27 (30)	Offerande aan de Medicijn Boeddha
29 t/m 1	Weekend zijnsoriëntatie met Gerda van Wingerden in Emst.

O K T O B E R :

5 (8)	Wassende maan Tara offerande
6 t/m 8	Weekend Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Emst: Geest en cognitie 5
7 (10)	Offerande aan de spirituele meesters
11	Lezing Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Amsterdam
13 (15)	Volle maan Tara offerande
14	Lezing Geshe Sonam Gyaltsen over sterven en rituelen Maitreya Emst
15	Jaarvergadering studenten en leden Maitreya Emst
18	Lezing Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Groningen
20 t/m 22	Weekend Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Emst: Het Pad naar de Verlichting
22 (25)	Offerande aan de spirituele meesters
25	Lezing Geshe Sonam Gyaltsen Maitreya Amsterdam
27 (30)	Offerande aan de Medicijn Boeddha
27 t/m 30	Teken- en schildercursus met Andy Weber in Emst

Tussen haakjes zijn de data van de Tibetaanse (maan)kalender vermeld.
Details in dit programma overzicht kunnen veranderen.
De aanvangstijden van de offeranden in Emst en Amsterdam hangen samen met andere activiteiten en kunnen dus wisselen. Bel daarom even voor bevestiging van de aanvangstijden!!!

De activiteiten van het centrum Maitreya Amsterdam staan op een overzicht na het verslag van Maitreya Amsterdam en op een bij dit MM ingesloten folder.
Bel voor meer inlichtingen met 020 - 4280842.

Voor inlichtingen over de extra activiteiten van Maitreya Groningen, zoals de discussie- en meditatie- bijeenkomsten, kunt u contact opnemen met Studiegroep Maitreya Groningen: 050 - 5268058 (Simon).

In memoriam voor Regine de Kort (1948-2000)

In 1992 kwam ze naar het Maitreya Instituut. Ze was meteen geraakt en kwam vaak. Maar in de latere jaren namen familieleven en werk haar meer in beslag en kwam ze minder vaak dan ze zou willen. Haar hart bleef bij het Maitreya Instituut en ook volgde ze alle lessen van Dagpo Rinpochee in Nederland. Ze vertaalde het Lam Rim-gebed uit de 'goeroe-poedja' en het boek 'Boeddhistische Symbolen' van Dayab Rinpochee.
Begin 1998 kwam ze naar het Maitreya Instituut voor een Tara-retraite van een week. Kort daarop belde ze om te vertellen dat er bij haar man een ongeneeslijke vorm van kanker was geconstateerd. Ze beleefden een jaar waarin het soms slecht, soms beter met hem ging en ze konden nog wat goede tijd met elkaar doorbrengen. In juli 1999 kwam ze naar het Maitreya Instituut voor de lessen van Geshe Sonam Gyaltsen. In augustus lag ze zelf in het ziekenhuis, geopereerd aan kanker aan de eileiders. De artsen gaven haar hoop, ze hadden alles weg kunnen halen.
En zo richtte ze al haar aandacht en energie op haar man, die nu definitief achteruit ging. In november werd hij bedlegerig. In januari 2000 lukte het haar om naar de lessen van Dagpo Rinpochee te gaan over de juiste toewijding aan een spirituele leraar. Een week later overleed haar man. Hij is op dinsdag gecremeerd en diezelfde vrijdag hoorde ze dat haar kanker was teruggekomen en ze zelf spoedig zou sterven.
Ze wilde niet in het huis sterven waar ze al zoveel lijden had meegemaakt en vond een goed hospitium, het Johanneshospitium in Vleuten, waar ze liefdevol werd verzorgd. Vanaf de dag dat ze er kwam, werd ze bedlegerig.
Haar geest bleef gericht op de Dharma. In de uren die ik aan haar bed doorbracht, spraken we veel over Dharma. Ze was zich ervan bewust dat deze ziekte en ook haar angsten een gevolg waren van negatief karma en accepteerde dat ook. Tussen haar lijden en angsten door probeerde ze zoveel mogelijk de instructies die haar leraar haar had gegeven in praktijk te brengen. Ze had gehoopt dat ze zich na de dood van haar man zou kunnen richten op concentratie-meditaties en ze nog meer boeken zou kunnen vertalen, de dood was haar voor.

Regine: "Ik bedank al die velen die zo voor mij en mijn man Les Caus hebben gebeden, die zoveel vriendelijkheid, brieven en bemoediging hebben gezonden. Het gaf me het gevoel dat ik toch werd gezien. Het is de liefde en het mededogen die me langer in leven hebben gehouden.
Ik verzoek allen die om mij treuren, om het leven van anderen te beschermen, door ze te voeden, zieken te verzorgen en levens te redden; ik verzoek allen om vrijgevigheid te beoefenen voor armen en religieuze doelen, al is het in een gebaar, een kleinigheid. Ik voelde me sterk aangetrokken tot het tiende hoofdstuk van 'De Beoefeningen voor Bodhisattva's' van Shantideva."

door Koosje van der Kolk

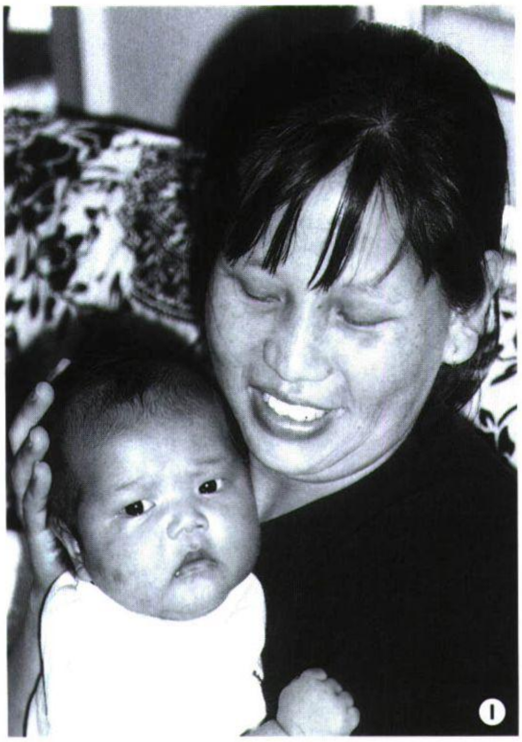

1. Chongi Youden, echtgenote van Amchi Tenzin Dakpa met dochter Tenzin Tseten die ruim een maand geleden op de Brouwersgracht is geboren. 2. Thangka schilder Tashi Dondup met zijn vrouw Berthe en hun dochter Pema. 3. Vera Kappers in de Maitreya Boekhandel, die een uitgebreid assortiment boeken, kaarten, wierook en boeddhistische attributen verkoopt. 4. Eerwaarde Jan Bijman en collega mantra-roller Edwin van Bast. Eens per twee weken komt een gezellig groepje mantra-rollers bijeen om de rolletjes te maken die de grote boeddhabeelden zullen vullen. 5. Ven. Kaye Miner, Ina van Delden en kok Egon bespreken de lunch voor de Nyung Nä van 2 t/m 4 juni. Elf mensen hebben het weekend in het centrum doorgebracht om deze vastenretraite begin Saka Dawa te doen. 6. De twee panden aan de Brouwersgracht zijn één geworden. Rechts de Maitreya Boekhandel. Op de bovenverdieping woont de Tibetaanse arts Tenzin Dakpa met zijn gezin. 7. Een modern beeld van de groene Tara door kunstenaar Theo Niemeijer prijkt in de tuin achter het centrum.

Programma tweede helft 2000

7 t/m 14 juli
Zomer Lam Rim-cursus
Door: eerwaarde Geshe Sonam Gyaltsen
Nederlandse vertaling: Hans van den Bogaert

Zoals steeds is de zomercursus gewijd aan de Stadia van het Pad naar de Verlichting (Tibetaans: Lam Rim). Het Lam Rim-onderricht stelt ons in staat de leringen van de Boeddha als persoonlijke instructies te zien. Daarmee is dit het meest praktische onderricht uit de Tibetaans-boeddhistische traditie. Het grijpt terug op de oorspronkelijke leringen van de Boeddha in de 'Perfectie van Wijsheid Soetra's' en de samenvattingen daarvan door Arya Asanga (4e eeuw) en de Indiase abt Atisha (11e eeuw), die "als een kant en klare maaltijd worden aangeboden".
Geshela gebruikt voor zijn presentatie steeds een korte authentieke tekst en slaagt er heel goed in de theorie aan te passen aan de praktijk van de moderne, 21e eeuwse Nederlander.
Deze Lam Rim-cursus is kort gehouden om tegemoet te komen aan degenen die weinig tijd kunnen vrijmaken. Voor degenen die langer willen mediteren wordt de cursus verlengd met een week retraite. De cursus bestaat uit twee lezingen per dag door de vaste leraar van het Maitreya Instituut, direct in het Nederlands vertaald.
De ochtend begint met een meditatie op Boeddha Sakyamoenie met een nectarregen. Verder zijn er twee geleide meditaties over de onderwezen onderwerpen en is er 's avonds gelegenheid tot discussie. Om de kosten zo laag mogelijk te houden zal van alle deelnemers worden gevraagd aan kleine huishoudelijke taakjes deel te nemen onder de naam karma-yoga.
De 2 persoonskamers en caravans kunnen uitsluitend in volgorde van binnenkomst van aanmelding en betaling worden gereserveerd! Voorts is er beperkte gelegenheid tot kamperen op de 7 hectare bosterrein van het Maitreya Instituut Emst. Hiervoor wordt geen korting op het cursusgeld gegeven.

Voor de vakantie-minded deelnemers is er in de nabije omgeving volop gelegenheid tot zwemmen, wandelen en andere recreatie (Kievitsveld, Apenheul, Paleis het Loo, Vierhouten e.d.)

Kosten:	**fl 495,-**
Aanvang:	**vrijdagavond 7 juli om 20.00 uur**
Einde:	**vrijdagmiddag 14 juli na de lunch**
Aanmelding:	**Telefoon 0578 - 661450**

14 t/m 21 juli
Groepsretraite op de Lam Rim
O.l.v. een sangha-lid

Deze retraite is alleen toegankelijk voor degenen die aan de voorafgaande cursus hebben meegedaan en langer willen mediteren dan de verkorte cursus toestaat. Om de tijdens de cursus opgebouwde rust te bewaren en tot een daadwerkelijke verdieping te komen in deze week, is het helaas niet mogelijk pas bij het begin van de retraite aanwezig te zijn. Ook het part-time aanwezig zijn zal niet worden gehonoreerd i.v.m. de verdieping van de ervaring van degenen die serieus hun best doen de hele cursus en retraite zo effectief mogelijk laten zijn. Wij vragen hiervoor uw begrip.

Kosten:	**fl 450,-**
Aanvang:	**vrijdagavond 7 juli om 20.00 uur**
Einde:	**vrijdagmiddag 14 juli na de lunch**
Aanmelding:	**Telefoon 0578 - 661450**

15 t/m 17 september en 6 t/m 8 oktober
Geest en cognitie (Lo Rig)
Door: Geshe Sonam Gyaltsen
Nederlandse vertaling: Hans van den Bogaert

Het eerste onderwerp in de nieuwe ronde van de FPMT Basisstudie is wederom: de geest. Het boeddhisme heeft veel kennis over de manier waarop onze geest functioneert. Het legt uit hoe onze geest is opgebouwd uit een aantal soorten primaire geest, zoals de verschillende soorten zintuiglijk bewustzijn en het mentale bewustzijn en hoe het bewustzijn tot stand komt. Bovendien leren we een groot aantal mentale factoren kennen die een heilzame of schadelijke invloed op de geest uitoefenen en mede bepalend zijn voor de mate van geluk en ongeluk die we ervaren.
Ook zal veel aandacht worden besteed aan de betrouwbare vormen van weten. Omdat in het boeddhisme veel wordt gewerkt met logica, is het van levensbelang te weten hoe een betrouwbare conclusie door correcte redenering wordt opgebouwd. De vaste leraar van het Maitreya Instituut, de eerwaarde Geshe Sonam Gyaltsen, zal naast de theorie ook veel aandacht besteden aan de ervaring van de verschillende aspecten van onze geest, zodat het ongrijpbare fenomeen voor alle deelnemers duidelijker wordt. Dit studieonderdeel wordt gepresenteerd in vijf weekenden, waarvan de eerste drie voor de zomervakantie plaatsvonden.

Aanvang:	**vrijdagavond om 20.00 uur**
Kosten:	**v.a. fl 160,- (leden) bij inschrijving gehele cursus en betaling per machtiging. De cursus eindigt 8 oktober 2000**
Aanmelding:	**Telefoon 0578 - 661450**
	Telefax 0578 - 661851

22 t/m 24 september enzovoort
De Stadia van het Pad naar de Verlichting (Lam Rim)
Door: Geshe Sonam Gyaltsen
Nederlandse vertaling: Hans van den Bogaert

De traditie van de Lam Rim is zo oud als het Tibetaans boeddhisme. Vanaf het begin hebben grote meesters, in navolging van de Indiase wijsgeer Atisha, het boeddhistische pad naar de verlichting samengevat tot een overzichtelijk geheel, dat uitermate geschikt is voor praktische toepassing in meditatie.
De eerwaarde Geshe Sonam Gyaltsen zal de verschillende onderwerpen waarop wordt gecontempleerd uitgebreid uitleggen en relateren aan de praktijk van deze tijd. Voor deze cursus wordt gebruik gemaakt van de Lam Rim Chenmo, de Uitgebreide Verhandeling over de Stadia van het Pad naar de Verlichting, geschreven door de 14e eeuwse Tibetaanse meester en yogi Lama Tsong Khapa. Tevens zal gebruik worden gemaakt van het moderne commentaar door Pabonka Rinpochee, in het Engels gepubliceerd onder de titel 'Liberation in our hands'. Zie voor meer informatie ook de studiegids FPMT basisstudie.
Deze cursus gaat verder in de volgende weekenden: 20 t/m 22 oktober, 17 t/m 19 november en 15 t/m 17 december 2000. De vervolgdata in 2001 zijn 16 t/m 18 februari en steeds (indien mogelijk) het derde weekend van de maand.

Aanvang:	**vrijdagavond om 20.00 uur.**	
Kosten:	**v.a. fl 160,- (leden) bij inschrijving op alle Lam Rim weekenden van dit jaar en betaling per machtiging. Deze Lam Rim cursus eindigt in november 2001**	
Aanmelding:	**Telefoon**	**0578 - 661450**
	Telefax	**0578 - 661851**

10 september
open dag in Maitreya Instituut Amsterdam
Diverse presentaties van activiteiten
Aanvang: 10.00 uur

29 september t/m 1 oktober
Weekend: Zijns-oriëntatie
Workshop met Gerda van Wingerden
Voertaal: Nederlands

Het onderwerp van het weekend is 'tong len', geven en nemen. Gerda is sinds 1979 boeddhist en sinds 1989 zelfstandig gevestigd als therapeut en bewustzijnstrainer in Leiden. Zie ook haar introductie in Maitreya Magazine jaargang 22 nummer 1.

Aanvang:	**vrijdagavond om 20.00 uur**	
Kosten:	**F 350,- beperkte deelname**	
Aanmelding:	**Telefoon**	**0578 - 661450**
	Telefax	**0578 - 661851**

Voor extra informatie over deze cursus of als u wilt overleggen of dit weekend passend is voor u, kunt u contact opnemen met Gerda van Wingerden, telefoon 071-5123552 (bij voorkeur maandag t/m vrijdag tussen 18.30 en 19.00 uur).

14 oktober
Over sterven en rituelen
Lezing door Geshe Sonam Gyaltsen

Aanvang:	**10.00 uur.**
Aanmelding:	**niet nodig.**
Kosten:	**eventuele consumpties.**

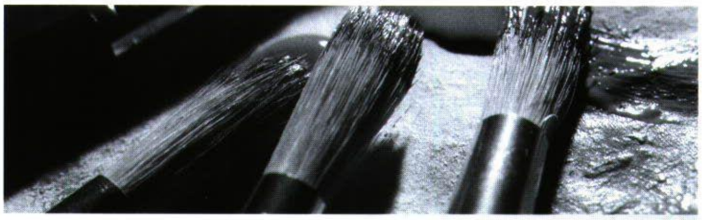

27 t/m 30 oktober
Extra teken- en schildercursus
Door: Andy Weber
Voertaal: Engels

De beroemde thangkaschilder Andy Weber, die op het gebied van de boeddhistische iconografie als een van de grootste kunstenaars van deze tijd wordt beschouwd, zal gevorderde studenten begeleiden en vooral in het weekend nieuwe belangstellenden inwijden in de kunst van het tekenen van boeddha's.
Hoewel Andy steeds meer het niveau van een meester schilder heeft bereikt, is zelfs hij ooit een beginner geweest. Onder zijn bekwame leiding worden deelnemers aan deze cursus wegwijs gemaakt in de theorie en praktijk van het tekenschema, het prepareren van het doek, het mengen van de kleuren en zelfs in de bijbehorende meditaties.
Terwijl beginners meestal aanvangen met het tekenen van het gezicht van de historische Boeddha Shakyamoenie, is er altijd de gelegenheid een voorkeur voor een bepaalde boeddha-vorm uit te spreken.
Oudere studenten worden aangemoedigd hun huidige werk mee te brengen zodat zij daar onder leiding verder aan kunnen werken en zo hun werk kunnen perfectioneren.

Het lange weekend:

Kosten:	**fl 260,- (exclusief materiaal)**	
Aanvang:	**vrijdagavond 27 oktober om 20.00 uur**	
Einde:	**maandagmiddag 30 oktober na de lunch.**	
Aanmelding:	**Telefoon**	**0578 - 661450**

3 t/m 5 november en 1 t/m 3 december 2000
2 t/m 4 februari 2001 enzovoort
De boeddhistische filosofische scholen (Drub Tha)
Door Geshe Sonam Gyaltsen
Nederlandse vertaling.

Dit nieuwe onderdeel van de FPMT Basisstudie is een uitgebreide presentatie van de leerstellingen van de filosofische scholen, die in het Tibetaans boeddhisme als een ladder worden beschouwd waarlangs men stapsgewijs meer en subtieler inzicht in de uiteindelijke realiteit krijgt. Dit inzicht heeft duidelijk praktische invloed op de wijze waarop wij in het leven staan en ons bestaan een diepere betekenis kunnen geven.
De cursus wordt gegeven in acht weekenden, zoveel mogelijk het eerste weekend van de maand. Dit studiedeel eindigt in september 2001.

Aanvang:	**vrijdagavond om 20.00 uur.**
Kosten:	**v.a. fl 160,- (leden) bij inschrijving op alle acht Drub Tha weekenden en betaling per machtiging. Deze cursus eindigt in september 2001**
Aanmelding:	**Telefoon 0578 - 661450**
	Telefax 0578 - 661851

Jan Paul Kool

Eerwaarde Geshe Sonam Gyaltsen, sinds 1992 de vaste leraar van het MI.

EXTRA MEDITATIE WEEKENDEN

28 t/m 30 juli
Tara retraite
O.l.v. de sangha
Meditaties, lofzangen, neerbuigingen en offeranden aan de vrouwelijke boeddha Arya Tara.
Deelnemers dienen boeddhist te zijn.
Er is gelegenheid tot het nemen van de 8 Mahayana Voorschriften

Aanvang:	**vrijdagavond 20.00 uur**
Einde:	**zondagmiddag 17.00 uur**
Kosten:	**F 125,- (inclusief alle maaltijden)**
Aanmelding:	**Telefoon: 0578 - 661450**

1 t/m 3 september
O.l.v. de sangha

Plaats:	**Maitreya Instituut Emst**
Onderwerp:	**Lam Rim, de stadia van het pad naar de verlichting.**
Aanvang:	**vrijdagavond 1 september om 20.00 uur.**
Einde:	**zondagmiddag 17.00 uur.**
Kosten:	**f 125,-**
Aanmelding:	**Telefoon 0578 - 661450**

9 t/m 12 november
Nyung Na vastenretraite
O.l.v. de sangha
Meditaties, lofzangen, neerbuigingen enz.
voor de Boeddha van het Grote Mededogen Avalokiteshvara.
De retraite zal in zijn geheel in het Nederlands worden gedaan.

Aanvang:	**donderdagavond om 20.00 uur**
Einde:	**zondagochtend 12 november vroeg.**
Aanmelding:	**Telefoon 0578 - 661450**

24 t/m 26 november
Yoga en meditatie
O.l.v. Sandra Tideman
(zie volgende MM.)

ELKE DINSDAGAVOND MEDITATIE IN EMST

Er is geleide meditatie op de dinsdagavonden in Maitreya Instituut Emst. Iedereen is welkom. De leiding berust bij Koosje van der Kolk. Aanvang 19.00 uur.

LICHT OFFERANDEN IN EMST

Het Maitreya Instituut Emst biedt u de gelegenheid een lichtofferande te maken waarvan u de positieve energie kunt toewijden aan een pasgeborene, een jarige, een zieke, een stervende, overledene of aan welke andere doelstelling dan ook. De twee objecten bestaan uit 43 lampjes elk en de kosten bedragen f 50,- per etmaal, d.w.z. twee objecten van ieder 43 lampjes die tezamen 2180 watt aan licht produceren. U kunt ook voor kortere tijd een offerande bestellen. Vermeld a.u.b altijd duidelijk de naam van de begunstigde en de bedoeling (toewijding) van de offerande. Bij betaling per bank/giro: rekening nr.: 657024481

BOS EN TUIN

ACTIVITEITEN

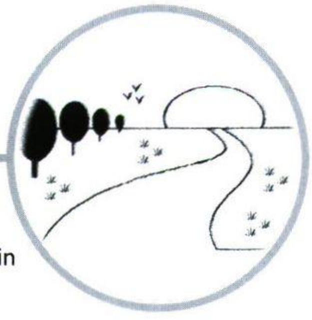

De werkgroep 'bos en tuin' zal in de volgende weekenden weer werkzaamheden verrichten:

Data:
22 t/m 24 september
20 t/m 22 oktober
17 t/m 19 november

De werkzaamheden vangen aan op de zaterdagochtend om 9.00 uur onder leiding van Vera Kappers en eindigen op zondag om 17.00 uur.

Aankomst:	**vrijdagavond**
Kosten:	**aan deelname zijn geen kosten verbonden.**
Informatie:	**tel/fax: 020- 6940412 (Vera Kappers)**
Aanmelding:	**telefoon: 0578 - 661450**

OPROEP VOOR VRIJWILLIGERS MET EEN JONG HART

Al een aantal jaren zijn er in het Maitreya Instituut Emst met groot succes kinderweekenden gehouden. Als vervolg op de kinderweekenden voor 'de kleintjes' willen wij de mogelijkheid onderzoeken volgend jaar een tienerweekend te organiseren. Daarom zoek ik enthousiaste mensen die met mij willen meedenken om zo'n weekend te organiseren. De gedachten gaan uit naar een gezellig en inspirerend weekend voor jongeren tussen 12 en 15 jaar. Wie wil met mij meedenken om hier inhoud aan te geven?!
Ik ben thuis bereikbaar : 0515 - 427643
en aanspreekbaar op het Maitreya Instituut Emst tijdens de Lam Rim weekenden.
Schrijven mag ook:
Euf Kerlen
2e Woudstraat 44
8606 CK Sneek

INTERNET ADRESSEN

http://home.planet.nl/~maitreya
http://home.wxs.nl/~maitreya.ams
www.fpmt.org
www.kopan-monastery.com
www.maitreya-statue.org
www.rootinstitute.com
www.tibet.com/index/html
www.tsurphu.com
www.tibet.dk/tsurphu/karmapa
www.thehungersite.com
http://tibetanyouthcongress.org/
http://www.tibetanarts.org/
http://tibetnews.com/
http://worldbridges.com/Tibet/JJI/
http://worldbridges.com/Tibet/

OFFERANDE VOOR Z.H. DE DALAI LAMA

Zaterdag 1 juli om 15.00 uur te Emst. Iedereen is welkom. I.v.m. de voorbereidingen is telefonisch aanmelden voor ons handig, doch niet verplicht.
Kosten deelname: een bijdrage in de offergaven.

Lezingen in het land

LEZINGEN GESHE SONAM GYALTSEN IN GRONINGEN

(Alle lezingen worden in het Tibetaans gegeven en in het Nederlands vertaald.)

20 september 2000: Ligt ons geluk binnen handbereik?
Emoties kleuren de geest, die volgens het boeddhisme van nature neutraal is. Positieve emoties zoals mededogen en liefde beïnvloeden onze geest positief. Een positieve geest wordt vervolgens zichtbaar in al onze woorden en daden. Willen we ons gelukkig voelen, dan moeten we onze positieve gevoelens cultiveren en tot bloei brengen.

18 oktober 2000: Laten we ons leven door emoties verstoren?
Verstorende emoties zoals woede en gehechtheid verduisteren ons bewustzijn en kunnen ons leven en dat van anderen grondig te verzieken. Het lijkt soms wel alsof wij daar zelf niets aan kunnen doen. Boeddhisten gaan er echter vanuit dat je jezelf kunt veranderen en daardoor voor jezelf en voor de ander je geluk kunt vergroten.

15 november 2000: Het wiel van het cyclische bestaan!
Een bekende Tibetaanse afbeelding op thanka's en kunstvoorwerpen is het wiel van worden, dat gevangen wordt gehouden in de klauwen van de Heer van de Dood. Hiermee wordt ons bestaan uitgebeeld. Aan de hand van deze afbeelding wordt de werking van karma, de oorzaken van de cirkel van geboorte en wedergeboorte, de verschillende bestaanssferen en de bevrijding uit deze vicieuze cirkel duidelijk gemaakt.

20 december 2000: Hoe goed gebruiken wij ons fortuinlijke mensenleven?
Vanaf het moment dat wij geboren worden nemen we onze eigen situatie als een vanzelfsprekend uitgangspunt. Vaak beseffen we helemaal niet in welke fortuinlijke positie we ons bevinden. Toch zouden we moeten proberen deze uitzonderlijke situatie optimaal te benutten, door oorzaken te creëren die meteen en in alle volgende levens een onvermijdelijk positief gevolg zullen hebben.

Plaats:	**"Huis de Beurs"** **A-Kerkhof ZZ 4** **9711 JB Groningen**
Aanvang:	**19.30 uur (zaal open: 19.00 uur)**
Entree:	**f 15,- (minima f 10,-)**
Info:	**050 5268058 (Simon de Boer)**

Meer informatie over de studiegroep:
Parkweg 134-a, 9727 HD Groningen.

LEZINGEN GESHE SONAM GYALTSEN IN MAITREYA INSTITUUT AMSTERDAM

Data:	**september 13 en 27** **oktober 11 en 25** **november 8 en 22** **december 6 en 13**

De lezingen zullen over specifieke onderwerpen gaan die worden aangekondigd in de folders van het Maitreya Instituut Amsterdam. Alle lezingen zijn ook afzonderlijk te volgen.

Plaats:	**Maitreya Instituut Amsterdam** **Brouwersgracht 157**
Aanvang:	**19.30 uur**
Entree:	**f 15,-**
Info:	**020 - 4280842**

Cursus informatie

Per auto bereikt u ons centrum, gelegen aan de Heemhoeveweg 2 (of Laarstraat 27) te Emst: Vanuit Amersfoort de A28 richting Zwolle. Afslag Epe/ Nunspeet richting Epe. Doorrijden tot aan stoplichten. Bij de stoplichten rechtsaf richting Emst. Na een paar honderd meter weer rechtsaf, net voor het Chinese restaurant 'De Lange Muur' de Laarstraat in. Na ongeveer één kilometer schuin linksaf de zandweg in. Dit is de Heemhoeveweg. Inrit en parkeerplaatsen rechts. Doorgaande paden vrijhouden is brandweervoorschrift. Vanaf de A50 afslag Epe/ Nunspeet. Bij de stoplichten linksaf richting Emst. etc.

Per bus nr. 90 vanaf NS station Apeldoorn of Zwolle is het Maitreya Instituut te bereiken als u uitstapt bij de halte Laarstraat, tussen de dorpen Emst en Epe. Daar is een Chinees restaurant 'De Lange Muur', waar u bij slecht weer kunt schuilen en iets kunt drinken. Bij alle cursussen die om 20.00 uur beginnen halen we de cursisten af tussen 19.00 en 19.30 uur bij dit restaurant. U kunt ook lopend het centrum bereiken door de Laartraat in te gaan tot na ongeveer één kilometer schuin links een zandweg begint. Dit is de Heemhoeveweg. Voorbij het weiland ligt nu aan uw rechterhand het Maitreya Instituut.

Elke cursist wordt verzocht pantoffels of slippers mee te nemen en zich na aankomst te melden bij de receptie. Twee lakens en een sloop zijn te huur voor F 5,- per keer. U kunt ze natuurlijk ook zelf meenemen. Cursusgelden dienen uiterlijk 14 dagen voor aanvang van een cursus te zijn betaald. Het is belangrijk u zo vroeg mogelijk aan te melden. De cursussen worden tegen kostprijs aangeboden. U dient wel lid/abonnee van het Maitreya Magazine te zijn of te worden. Indien uw financiële situatie dit noodzakelijk maakt, kunt u vooraf verzoeken om korting.

Voorwaarden voor deelname

Deelnemers aan cursussen dienen lid/abonnee van het Maitreya Magazine te zijn of te worden. Iedereen dient zich op het cursusterrein te houden aan 5 voorschriften. Deze zijn: 1. niet doden, 2. niet nemen wat niet is gegeven, 3. geen seks, 4. niet liegen, 5. geen alcoholische of anderszins bedwelmende middelen gebruiken. De vegetarische maaltijden worden verzorgd door professionele koks.

Aanmelding en betaling contributie

Aanmelding voor een cursus kan telefonisch van 9.00-16.00 uur, elke dag behalve op zaterdag.
Uw reservering wordt definitief na ontvangst van het cursusgeld dat uiterlijk 14 dagen voor aanvang van een cursus dient te worden voldaan op Postbankrekening 6901668 of I.N.G. Bank Epe op rekening 65.70.24.481 t.n.v. Kerkgenootschap Maitreya Instituut te Emst met vermelding van de cursusdatum. Alle bezoekers en cursisten dienen zich na aankomst te melden bij de receptie in de winkel. De winkel is gespecialiseerd in alles wat een beoefenaar van het Tibetaanse boeddhisme nodig zou kunnen hebben. Er is een keur aan honderden boeken, kaarten, posters, wierook, beelden, offerbakjes, boterlampen enzovoort. De winkel is open tijdens cursussen en na telefonische afspraak.

U kunt zich voortaan ook per e-mail tot de administratie van het Maitreya Instituut wenden op het nieuwe e-mail adres: maitreyadmin@planet.nl

Retraites

Boeddhistische retraites, zowel voor groepen als individueel, kunnen in het centrum plaatsvinden onder deskundige leiding. Individuele retraite of verblijf in het centrum buiten de aangekondigde programma's is alleen mogelijk indien er een band bestaat met het centrum door deelname aan diverse cursussen, of door voldoende kennis te hebben opgedaan van de boeddhistische leer in andere centra.

Gebedsdiensten

Gebedsdiensten of 'poedja's' worden gehouden op speciale dagen. Zo wordt tweemaal per maand de 'Offerande aan de spirituele meesters', ook wel 'goeroe poedja' genoemd, gedaan. Een lijst met belangrijke poedja's zal steeds in het magazine worden gepubliceerd. Informatie over het aanvragen en sponsoren van poedja's voor zieken, stervenden of speciale gebeurtenissen zoals examens en reizen vindt u in Maitreya Magazine nr. 3 jaargang 11.

Verhuur cursusruimte

Het cursusgebouw is te huur voor groepen van minimaal 25 personen. Vraag naar onze folder.

Symbolen van lichaam, spraak en geest in het Maitreya Instituut, Emst.

MAITREYA INSTITUUT

MAITREYA MAGAZINE
juli, augustus, september 2000

VERSCHIJNING
1x per kwartaal

UITGAVE
Maitreya Instituut
Heemhoeveweg 2 - 8166 HA Emst

REDACTIE EN VERTAALTEAM
Gelong Jampel Pharchin
Paula de Wijs
Koosje v.d. Kolk
Amrit Rienks
Sander Tideman
Nico Knol
Robert van Opstal

EINDREDACTIE
Hans van den Bogaert

VORMGEVING
Rene van Luyn, Carmen Mensink
en Lindy Fokker

VOORPLAAT
Computertekening van het 150 meter hoge Maitreya Beeld.
Foto: Maitreya Project International
Vormgeving: Lindy Fokker en Arnoud Smit

DRUK
Offsetdrukkerij Refo b.v.
Wallerstraat 127 - 3862 CN Nijkerk

COPYRIGHT
Maitreya Instituut.
Alle rechten voorbehouden.

ABONNEMENT
Schriftelijk of telefonisch opgeven in Emst. Alleen per kalenderjaar. Het abonnement gaat in na ontvangst van uw betaling en loopt automatisch door tenzij voor 30 november schriftelijk opgezegd. De prijs is f 40,- in Nederland, f 60,- in Europa en f 88,- in overige landen. Abonnees ontvangen een acceptgiro bij het januari nummer.
Losse nummers f 10,- plus porto.

ADRESWIJZIGINGEN
Gaarne schriftelijk naar Emst.

VORIGE NUMMERS
Niet alle vorige nummers zijn meer verkrijgbaar.

BESTELLINGEN UIT ONZE WINKELS
Boeken en Dharma-artikelen worden alleen verzonden in Emst en kunnen daar telefonisch of schriftelijk worden besteld. De winkel in Emst is alleen open tijdens cursussen of na telefonische afspraak.

Foundation for the Preservation
of the Mahayana Tradition

SPIRITUEEL HOOFD FPMT
Lama Thubten Zopa Rinpochee

VASTE LERAAR
Geshe Sonam Gyaltsen

BESTUUR
Voorzitter: Sander Tideman
Secretaris: Lan Tjoa
Penningmeester: Arjan Korevaar

Bestuursleden:
Lama Thubten Zopa Rinpochee
Gelong Marcel Bertels
Paula de Wijs
Thirza Happe

MAITREYA EMST
Heemhoeveweg 2
8166 HA Emst
Telefoon: 0578-661450
Fax: 0578-661851
E-mail: maitreya@planet.nl
Home page: http://home.planet.nl/~maitreya
Kantoor open:
maandag t/m vrijdag van 9-16 uur.

MAITREYA AMSTERDAM
Brouwersgracht 157-159
1015 GG Amsterdam
Telefoon : 020-4280842
Fax : 020-4282788
E-mail: maitreya.ams@planet.nl

Openingstijden:
maandag t/m donderdag 12.00 - 20.30 uur
vrijdag: 12.00 - 17.00 uur
zaterdag: 10.00 uur - 17.30 uur

Maitreya Boekhandel:
Telefoon: 020-6206272.
Open van dinsdag t/m zaterdag
van 10-17.30 uur.

MISSION STATEMENT
Het Maitreya Instituut stelt zich tot doel de studie, het behoud en de overdracht van het boeddhisme in Nederland te bevorderen. Hierbij richt het instituut zich vooral op het boeddhisme zoals het in Tibet heeft bestaan, met name de Gelug-school van Lama Tsong Khapa (1357-1419).

VERANDERING LIDMAATSCHAP EN BETALING CURSUSSEN
Met het oog op een aantal veranderingen in het nieuwe millennium hebben wij zowel het lidmaatschap / donateurschap als de tarieven van de cursussen moeten aanpassen. Er zijn nu nog meer verschillende mogelijkheden om het Maitreya Instituut te steunen, op een aan uw eigen situatie aangepaste manier.
Betaling van lidmaatschap en cursusgelden per machtiging evt. verspreid over een heel jaar, is voortaan voordeliger. Een machtiging is voor u en voor onze administratie gemakkelijker.
Het niet tijdig afmelden van deelname aan een cursus heeft voortaan financiële consequenties. Zie voor details de brief van het management comité / landelijk bestuur die u rond de kerst heeft ontvangen.

GESHE ACTIE
Voor het verblijf en onderhoud van de vaste leraar is een apart fonds opgezet. Deelnemers betalen liefst via een automatische overboeking ten minste f 10,- per maand of f 120,- per jaar op onze postbank rekening nr. 6901668 t.n.v. Maitreya Instituut te Emst o.v.v.: Geshe Actie.

DONATIES, LEGATEN EN LIJFRENTES
Zijn altijd welkom om ons werk te ondersteunen. Voor inlichtingen belt u ons in Emst of Amsterdam.

BETALINGEN
Voor abonnement of lidmaatschap uitsluitend op postbank rekening nr. 4651510 t.n.v. Maitreya Instituut te Emst.

Voor cursusgelden en donaties bestemd voor Emst: postbank rekening nr. 6901668 t.n.v Maitreya Instituut te Emst o.v.v.: datum cursus of doel donatie. Bij voorbeeld: Geshe Actie, Lama Osel Fonds, Sangha Fonds, Maitreya Beeld Emst, Onderhoud, etc.

Voor cursusgelden en donaties bestemd voor Amsterdam: ING Bank 671220748 t.n.v. Maitreya Instituut te Amsterdam o.v.v: cursusdatum of doel donatie.

Bezoekers aan ons centrum of onze winkel in Emst zijn van harte welkom, na telefonische afspraak.

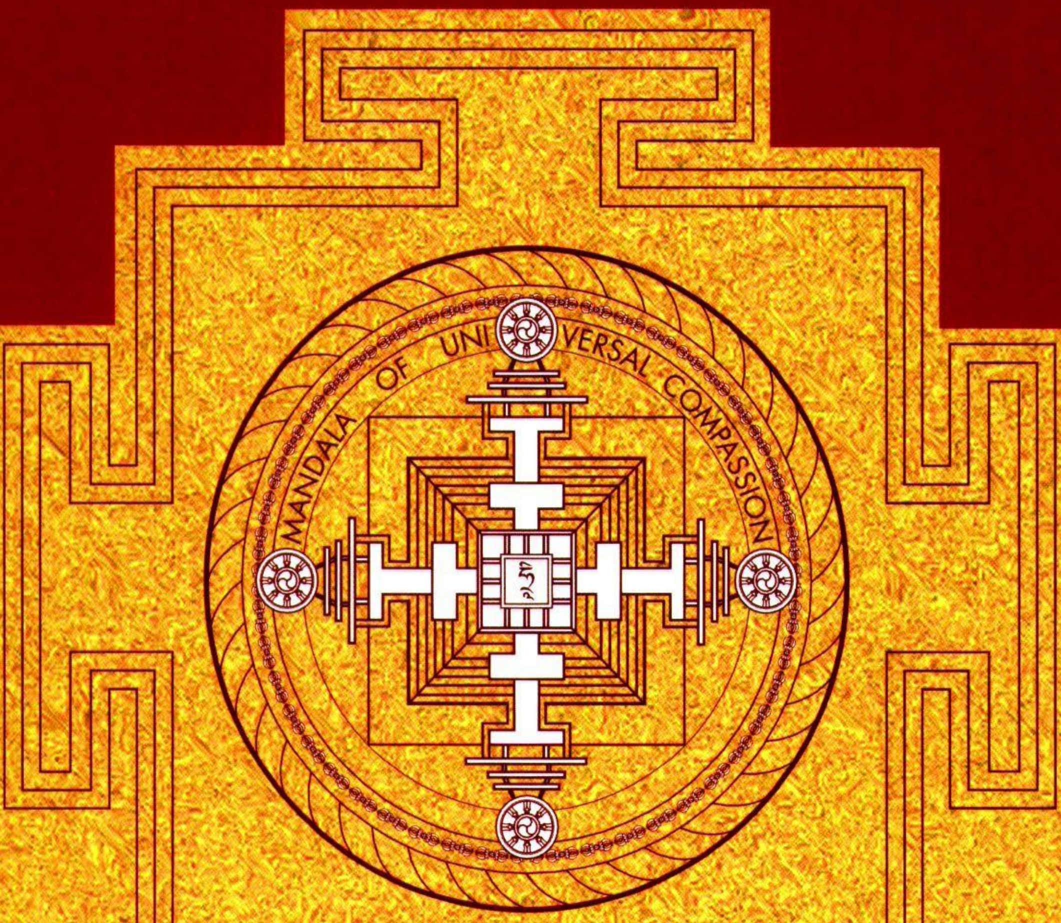

F.P.M.T

FOUNDATION FOR THE PRESERVATION OF THE MAHAYANA TRADITION